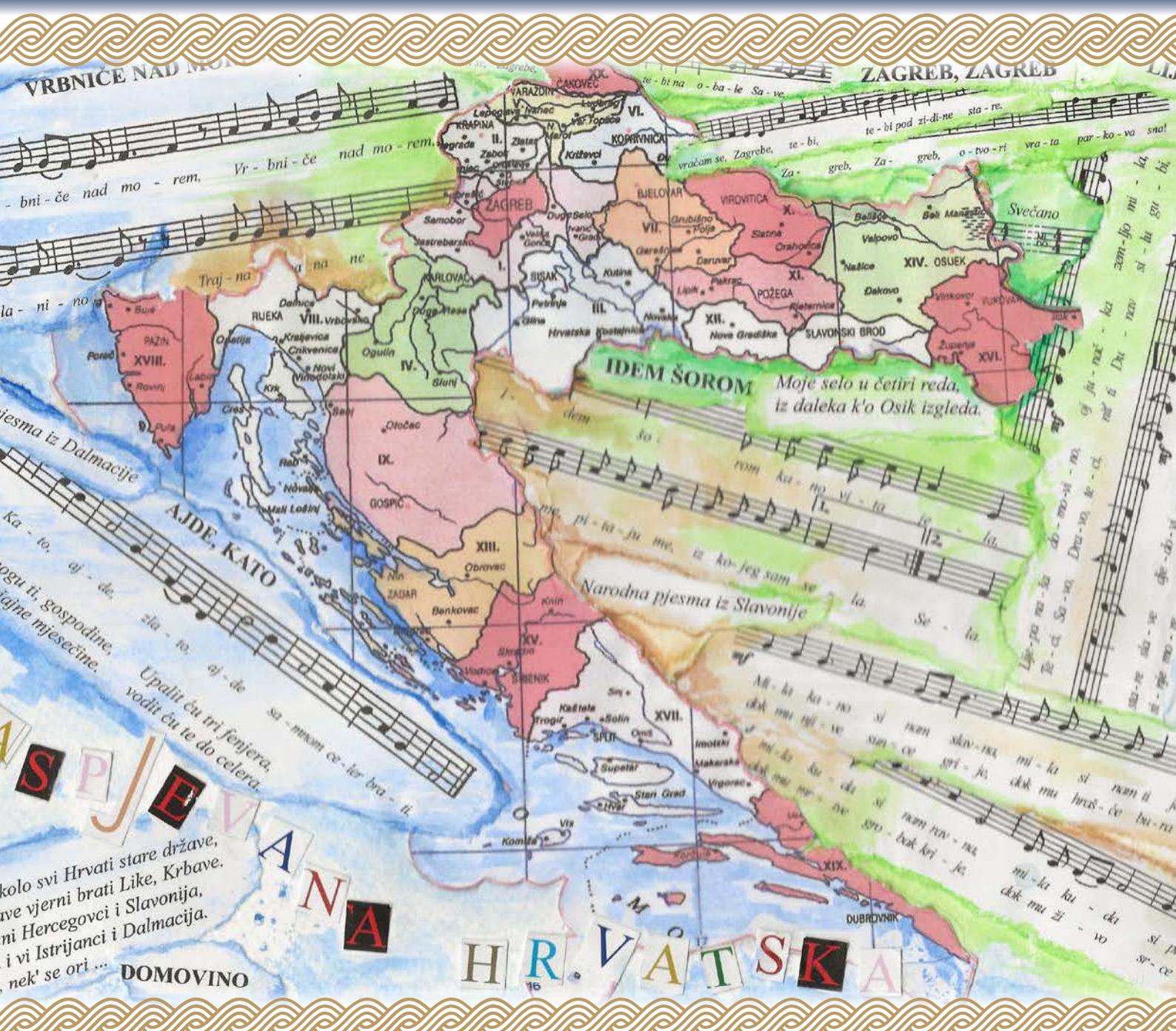

GOVORIMO HRVATSKI

BROJ 30
LIPANJ 2021.

Školski list
Hrvatske
nastave u
Švicarskoj
Konfederaciji

30.
IZDANJE

"Čovjek pojedinac još uvijek rađanjem dospijeva u određeni jezik i ostaje njime sudbinski vezan, u njemu raste i obitava te ga stoga osjeća kao majčinski jezik, jezik svojeg zavičaja i domovine. Zato ga i zove materinskim. U tom jeziku, u njegovu ritmu, melodiji, načinu izgovora samoglasnika i suglasnika, naglasku, rasporedu riječi i ustroju rečenica čovjeku neposredno zvuči i odjekuje svojstvenost njegove zemlje i kraja.

(...)

Iskusili i shvati to da u svakoj riječi materinskog jezika koju izgovara s njim zajedno govore bezbrojni naraštaji njegovih pređa, čovjek će se osjetiti u njemu sklonjen i udomljen, jezik će mu postati prisnim prostorom obitavanja, duhovnim zavičajem i domovinom. Prava i istinska čovjekova domovina prije svega je duhovni prostor otvoren njegovim materinskim jezikom."

Damir Barbarić: Jezik i domovina, Putokazi, 2018.

UČITELJI HRVATSKE NASTAVE U ŠVICARSKOJ U 2020./2021. ŠK. GODINI

Ana Leko

Andrijana Matić Matičević

Božena Alebić

Božidar Vadlja

Jelena Bušić

Davor Kirić, administrator

Jelena Deljak

Jelena Jurić Magdalenić

Marina Bukovec

Marta Obad

Mija Rajić

Mirela Prokeš

Mirjana Grubišić

Tamara Vadlja

UREDNIŠTVO:

Likovni radovi: Marta Obad i Jelena Deljak

Literarni radovi: Ana Leko, Jelena Jurić Magdalenić i Andrijana Matić Matičević

Vremeplov (pregled aktivnosti): Božena Alebić

Zabavni kutak: Jelena Bušić i Mirela Prokeš

Glavna urednica: Andrijana Matić Matičević

Zamjenska urednica: Mirela Prokeš

Naslovnica: Lucija Gojević, 8.r., Uzwil

Grafičko oblikovanje: o, ne radiona

Tisk: Printera Grupa

Mjesto i godina izdanja: Švicarska Konfederacija, šk.g. 2020./2021.

Za nastanak ovoga časopisa zasluzni su svi učenici, učitelji i učiteljice HN u Švicarskoj.

SADRŽAJ:

1. Literarno-likovni zbornik učeničkih radova 3

2. Šesnaest naslovnica časopisa Govorimo hrvatski 18

3. Trideset godina Hrvatske nastave u Švicarskoj 20

4. Vremeplov – pregled aktivnosti učenika i učitelja 30

5. Zabavni kutak 39

Moja domovina

Valentina Andelić, 2.r., Rheinfelden

MOJA DOMOVINA

Moja domovina je Hrvatska i u njoj Bribir, Kvarner, Dalmacija.

Moja domovina su brda i doline, šume i livade, more i stijene.

Moja domovina su murve, oskoruše, smokve, grožđe i masline.

Moja domovina su makaroni, palenta, fažol, škampi i riba.

Moja domovina su vjetrovi snažni, jugo i bura, kiša i sunce,

zrakavci u smiraj dana, šum mora i prohладni povjetarac iz bribirske šume.

Moja domovina je adresa Štale 2b, baka i deda, hladovina u krošnjama lipe i palme i moja soba na drugom katu.

Moja domovina je moja velika obitelj, tople ljetne noći,

zajednička druženja uz roštilj, hladna lubenica, dosadni komarci

i veseli razdragani smijeh mojih najdražih što se slijeva niz ulice moga grada.

Lucia Gojević, 8.r., Uzwil

Jonas Babić, 2.r., St.Gallen

Duboko u srcu
nosim Te
domovino moja.

Iako sam daleko od Tebe,
misli moje vraćaju me stalno
zavičaju mom.
Al' tješi me nada:
vratit ću se jednom!

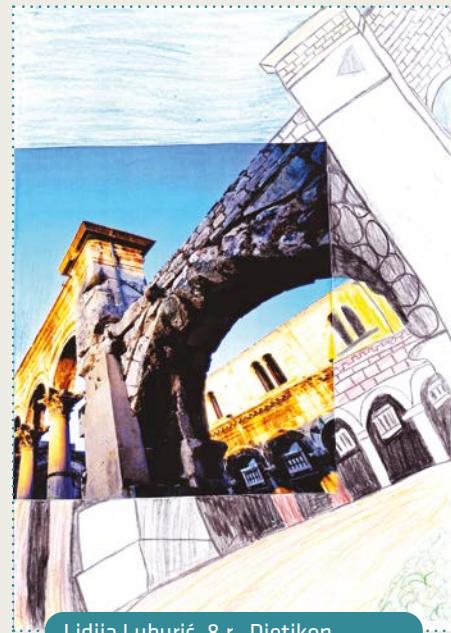
Kuzman Landeka

KUDA GOD POĐEM GOVORIM HRVATSKI

Hrvatski je moj materinski jezik. On je meni tako lijep da ga ne može zamijeniti niti jedan drugi jezik. Bez njega ne bih mogla svaki dan normalno živjeti jer se ne bih mogla dobro sporazumijevati sa svojom obitelji. Rodila sam se u Zagrebu gdje sam u vrtiću i u školi govorila samo hrvatski jezik. Prije tri godine sam se doselila u Basel gdje se govorи njemački. Kada sam tek došla u Švicarsku, nisam znala njemački jezik. To je bio prvi strani jezik koji sam morala naučiti. Ispriva nije bilo lako, ali sam ga u švicarskoj školi brzo naučila. U školi još učim francuski i engleski jezik. Kako ne bih zaboravila hrvatski jezik, idem u hrvatsku školu gdje čitam, pišem i govorim hrvatski. U učenju drugih jezika jako mi pomaže poznавanje hrvatskoga jezika i hrvatskih riječi. Primjetila sam da hrvatski i drugi jezici imaju zajedničke riječi i slična gramatička pravila. Tako se na primjer u francuskom zmija kaže „*la serpent*“, što u hrvatskom znači cesta, vijugava poput zmije – *serpentina*. U hrvatskom primjećujem neke njemačke riječi kao što su vešmašina, špek, fleka, fen, plac, senf, pult, kremšnita, štand itd. U Baselu i u cijeloj Švicarskoj ima puno ljudi koji isto govore hrvatski. Ponekad, kada prolazim ulicom i čujem da netko govoriti hrvatski, osjećam se kao da sam u Hrvatskoj. Tada sam sretna i osjećam se bogato jer i ja govorim hrvatski.

Karmen Matičević, 5.r., Basel (Brunnmatt)

Nicky Todesco, 3. r., Uster

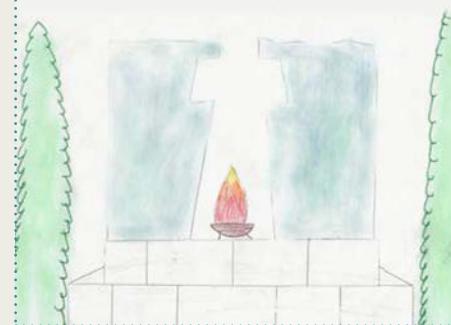
Lidija Luburić, 8.r., Dietikon

HRVATSKA U SRCU

Hrvatska mi je u srcu i uvijek će biti jer su mi tamo ljudi dragi i posebni. Zato svakog ljeta s obitelji odlazim na ljetovanje na otok Rab gdje imam prijatelje. Jednog dana, poslije ručka, odlučio sam se spustiti do mola. Pitao sam sestru hoće li mi se pridružiti. Mia se zadubila u crtanje pa nikako nije imala volje poći sa mnom. Krenuo sam sâm. Bilo je toplo, nebo je bilo sasvim plavo i bez oblaka. Sunce je bilo jako visoko. Došavši na mol, naišao sam na dečke koji su se zabavljali, družili i skakali u more. Odmah sam im se pridružio i natjecao se s njima. Cijelo popodne smo skakali, ronili i kartali sedmice. Najbolje mi je bilo s Ivanom i Vjekoslavom. S njima sam izronio prekrasne školjke i roneći vidio puno riba. Bilo nam je jako zabavno. Družili smo se sve dok se iznenada nije pojavilo jako nevrijeme, kiša i vjetar. Pokupili smo brzo stvari, dogovorili se za sljedeći dan i pobegli svatko svojoj kući. Tako je to svakog ljeta, kada sam u Hrvatskoj. Ovdje u Švicarskoj isto imam prijatelje, ali ne takve kao u Hrvatskoj. Kada sam u Hrvatskoj, osjećam se sigurno, dobro i sretno.

Marko Ciciliani, 7.r., Liestal

Valentina Jelušić, 5.r., Balgach

• HRVATSKI JEZIK U ŠRCU •

Nikolina Seric, 7.r.Bern

VOLIM HRVATSku NASTAVU

Pohađam hrvatsku nastavu od prvog razreda osnovne škole, dakle već skoro šest godina. Prve četiri godine hrvatsku nastavu nam je predavala učiteljica Dunja Mlinjarić, a od školske godine 2019./2020. imamo novu učiteljicu, Martu Obad. Na početku sam se bojala da će biti naporno kao u redovnoj školi, ali nije. Učimo hrvatski na zabavan način. Volim ići na hrvatsku nastavu jer je zabavno, a puno i naučimo. Bez znanja koje sam na njoj stekla možda ne bih znala napisati ovaj sastavak. Puno učimo kroz različite igre. Najdraže mi je kada nam učiteljica Marta izradi PowerPoint prezentacije. Prije praznika na nastavi često imamo radionice, pa tako izradujemo božićne anđele, uskrsne čestitke i igramo različite edukativne igre. Ne učimo samo hrvatski jezik, već i hrvatsku povijest i zemljopis. Obožavam kad zajedno idemo na izlete. Išli smo na klizanje, skijanje i roštiljanje. Ta druženja su uvijek jako zabavna i vesela, kako za nas djecu, tako i za naše roditelje. Voljela bih ići na hrvatsku nastavu do kraja osnovne škole. Jako sam sretna što ovdje u Švicarskoj imamo mogućnost pohađanja hrvatske nastave i žao mi je što više hrvatske djece ne iskoristi tu mogućnost i pohađa je, jer baš ovdje u Emmenbrücke ima jako puno Hrvata iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Elena Bilobrk, 6.r., Emmenbrücke Riffig

Toni Gazić, 5.r., Chur

Hrvatski jezik

Volim hrvatski jezik zato što je to moj materinski jezik. To je jezik koji nosim u srcu i s kojim razmišljam. Smatram da je jedan od težih jezika na svijetu i zato ga učim i volim. S obzirom da živim u Švicarskoj, ne želim ga zaboraviti i ne želim doći u Hrvatsku, a da ne mogu razgovarati sa svojom obitelji i svojim prijateljima. A tko zna, možda i jednoga dana poželim studirati u Hrvatskoj pa će mi onda i te kako dobro doći znanje hrvatskoga jezika.

Nika Azinović, 5.r., Thun

Karlo Andreić, 5.r., Rapperswil

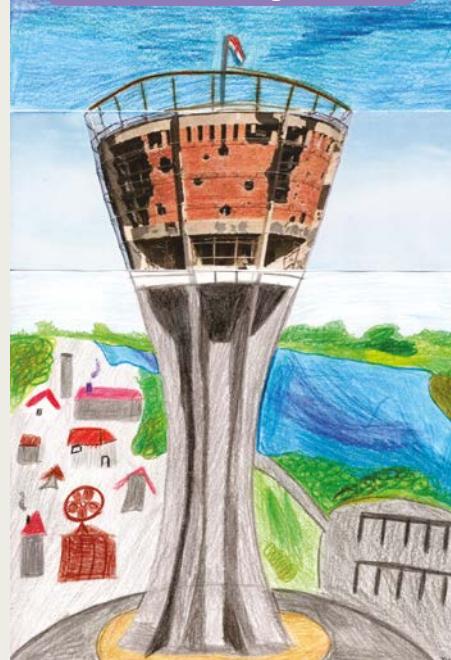

HRVATSKA RIJEČ U SRCU

Ja volim hrvatski jezik jer ga govore moji mama i moj tata. Oni oboje dolaze iz Hrvatske. Moje sestre i ja smo se rodile u Švicarskoj i tu živimo. Hrvatski sam naučila od svojih roditelja, ali ga učim i u hrvatskoj školi. Jako mi je važno da znam hrvatski, kako bih kod kuće mogla razgovarati sa svojim roditeljima, rođinom i prijateljima. Ponekad razgovaram na hrvatskom i sa svojom prijateljicom Valerie kad se vidimo u švicarskoj školi. Za mene je važno da učim hrvatski jezik, kako ga nikada ne bih zaboravila.

Lea Gregorović, 5.r., Rheinfelden

Irena Greuter, 5. r., Regensdorf

HRVATSKA ABECEDA

U Hrvatskoj imamo svoju ABECEDU,

ali i AUTOMOBILE i AVIONE.

Lete BALONI, plove BRODOVI.

Nedjeljom odlazimo u CRKVU pa poslije gledamo CRTIĆE.

Zimi nosimo ČARAPE i ČIZME, pijemo ČAJ, toplu ČOKOLADU.

Noću huče ĆUK u Hrvatskoj.

DJED stavlja poklone pod jelku.

Ujutro prije škole DŽEPOVE pune ĐACI bombonima.

Živimo u EUROPSKOJ uniji.

Nogomet smo igrali protiv FRANCUSKE.

Sportaši niču kao GLJIVE, navijači GLASNO navaju.

Iva Lovrić, 7.r., Arau

Bruje HELIKOPTERI, nose se HALJINE u HRVATSKOJ.

Lijepa IMENA imamo: IVONA, IVANA, INES, IVICA.

Djeca JEDU JAGODE i piju JANU u proljeće u Hrvatskoj.

U Zagrebu kupi KARTU za tramvaj i KIŠOBRAN za KIŠU jer pada LIŠĆE i LOPTA se kotrlja u jesen u Hrvatskoj.

LJETI leptiri lete, a LJUBAV je u srcu.

MAČKE love MIŠEVE, MAME prave MARMELADU.

NEBO se plavi, NEDOSTIŽNO, u Hrvatskoj.

NJUŠKAJU psi.

OPASNE OLUJE, poskoke i vukove imamo u Hrvatskoj.

POLICIJA hvata PROVALNIKE dok kraj RIJEKE RIBA mirno plovi Jadranskim morem.

SUNCE SJA u Hrvatskoj.

ŠUŠTI vjetar nad ŠIBENIKOM.

TATE se igraju s djecom. Postavljaju TANJURE za ručak.

UHO sluša pjesmu u Hrvatskoj.

VODOTORANJ stoji u VUKOVARU.

ZVONA ZVONE.

ŽIR pada, ŽABA kaže kre.

Zajednički rad svih učenika,

1. – 6.r., Villars-sur-Glane

IVAN I IVANA MAŽURANIĆ

Mi smo dvije prijateljice. Zovemo se Diana i Vanesa. Dolazimo iz Slavonskog Broda u kojem često provodimo i praznike. Zamjetile smo jedan kip na Korzu i saznale da je to Ivana Brlić - Mažuranić. Kad smo tijekom online nastave obrađivali temu hrvatskih velikana, učiteljica nam je dala za zadatak pogledati jedan od dokumentaraca iz serijala *Hrvatski velikani* o osobi koja nas najviše zainteresira. Sjetile smo se kipa pokraj Save u Slavonskom Brodu (kipovi likova iz Ivaninih bajki) i tako smo se odlučile za dokumentarac o Ivani i njenom djedu Ivanu Mažuraniću. Ispričat ćemo vam što smo sve doznale. Ivan Mažuranić bio je hrvatski pjesnik, jezikoslovac, prevoditelj i političar. Poznat je po nadimku *ban pučanin*. Jedna je od najvažnijih osoba hrvatskog nacionalnog pokreta u 19. stoljeću. On se nalazi na novčanici od 100 kuna. Velika želja mu je bila da se njegov prvi unuk zove po njemu i da, isto kao i on, voli pisati. Ivan nije dobio unuka, nego unuku, ali svejedno mu se želja ispunila. Djekočica je dobila ime Ivana i kako je voljela pisati, isto kao i njen djed. Kad se Ivana udala, preselila se u Slavonski Brod. Imala je sedmoro djece za koju je pisala priče po kojima je postala poznata i zbog kojih je zovu *hrvatskim Andersenom*. Nažalost, bolevala je od depresije i na kraju se ubila. Sretne smo što ćemo sljedeći put na Korzu znati životne priče Ivane i njenog djeda Ivana.

Diana Bošnjak i Vanesa Horvat, 7.r., Bühlach

Antonio Matić, 6.r., Villars-sur-Glâne

AKROSTIH O VUKOVARU

Vidi jedan grad
U srcu Hrvatske
Kuća je tu moga dide
Oh, kako mi fali
Vodotoranj je pogoden
Ali srušio se nije
Radovi su gotovi.

Amelie Pianelli, Ana Papic, Melanie Matic,
2.r. i Valentina Diamantis, 3.r., Regensburg

Adrian Vukadin, 2.r., Oftringen

BIOGRAD NA MORU

- B – baka
- I – igranje
- O – Otto
- G – grožđe
- R – riba (pecali smo)
- A – automobil
- D – duboko more

N – najljepši grad

A – Aqua (voda)

M – more

O – otići opet

R – restorani

U – uvala

Tiana Kristić, 6.r., Urdorf

Gabriel Prcela, 7.r., Horgen

DJETETU KOJE ŽIVI U RATU...

Znam da ti je teško, ali sam sigurna da ćeš preživjeti. Andeo čuvat te čuva. Vjerujem da si tužan, ali budi hrabar! Misli pozitivno, iako ti je trenutno jako teško. Imam te u srcu. Jedva čekam da se upoznamo. Mrzim ratove i jedva čekam da svi prestanu! Tvoja Debora

Debora Arman, 5.r., Menziken

Tea Stričan Quintas, 7.r., Zug

SUVENIR

Pokraj jedne šume стоји дрвена кућица. Када уђеш у њу, испред сеbe затекнеш мали стол с двије стolice. На стolu је чипка, а на чипки ваза s poljskim cvijećem. На левој су strani prozori s plavim zavjesama. Јако је топло и мирише на лјето. На десној је strани камин од сјећенога дрвета. Недалеко се налази мала кухinja s хладnjakom. Прilazim стolu s vazom i promatram паšku чипку. Заštićena је стаклом. Затварам очи i u misli mi dolazi otok Pag i prekrasni trenutci koje sam тамо провела. Sjećanja me испunjavaju neizmjernom срећом.

Juliana Buzar, 7.r. i Ana Turkalj, 8.r., Schaffhausen

Stella Volarić, 5.r., Massagno

To sam ja

Laura Burušić, 4.r., Küsnacht.

Kad bih stekao svu mudrost
I sve znanje,
Sve bogatstvo
I moć,
Svu čast
I uživanje,
Još bih imao manje
Od onoga
Kome je obitelj u srcu
Jedino imanje.

Božidar Prosenjak

Viktor Radanović, 3.r., Vevey

TO SAM JA

Bonjour! Je m'appelle Ema Živković. Imam 13 godina i idem u 8. razred. Živim u Zürichu i obožavam palačinke. Bavim se atletikom, imam dvije mačke i jednoga psa. Najdraži predmeti su mi tjelesni, engleski i kuhanje. Moja najdraža serija je *How I Met Your Mother*. Baš je dobra serija, pogledaj je! Moja najdraža životinja je dupin – kako je sladak. Najdraža boja mi je plava. Volim provoditi vrijeme u dućanima *Brandy Melville* i *Subdued*. Sviđa mi se kako zvuči riječ *fenêtre*, ali nisam baš dobra u francuskom. Lijep je, ali težak jezik. Moji najbolji praznici bili su u Ženevi. Grad je prelijep. London me isto jako privlači. U slobodno vrijeme volim ići van i biti na *TikTok*-u. Ove praznike planiram ići van, u kino, a možda i u Ticino na *wellness*.

Ema Živković, 8.r., ZH Friesenberg

TO SAM JA

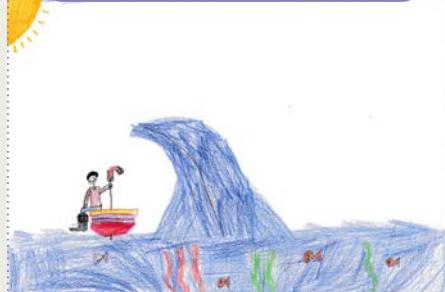
Bok! Ja sam Laura. Dolazim iz Hrvatske. Ne volim matematiku, ali sam nedavno dobila pet plus iz ispita. Imam dvije ptice. Zovu se Spiderman i Lili. Moja je Lili. Malo je agresivna. Imam i brata. Zove se Filip. Stalno se svađamo. Kada pjevam, onda i ptice pjevaju. Volim gledati *TikTok*.

Laura Burušić, 4.r., Küsnacht

Stipe Drinjak, 5. r., Biasca

Leonardo Jurišić, 3.r., HN Uster

KADA ODRASTEM BIT ĆU...

Kada odrastem bit ću policajac. Želim biti policajac zato što je to i moj tata, a i zbog toga što je to zanimljiv posao. U tom poslu najviše mi se sviđa što ću čuvati ljudе i hvatati lobove.

Mateo Erceg, 6.r., Spreitenbach

Kada odrastem bit ću pjevačica jer jako volim pjevati i plesati. Zapravo, nisam sasvim sigurna što želim postati jer sam još mala. Što god da postanem, moji će roditelji biti sretni. I ja se nadam da ću biti sretna s odabirom svoga zanimanja.

Ana Marinović, 6.r., Spreitenbach

MOJE NAJBOLJE PRIJATELJICE

Imam dvije najbolje prijateljice, kolegicu Celine i rođakinju Anu. Celine je godinu dana starija, a Ana godinu dana mlađa od mene. S njima je uvijek zabavno i uvijek se nasmijem. Celine i ja pohađale smo istu školu, ali sada više nismo zajedno. Ipak, još uvijek smo u kontaktu i često se čujemo telefonski. Rođakinju Anu vidim svakoga petka. Idemo u istu redovnu školu, a također i u hrvatsku školu. Smatram da je prijateljstvo nešto jako čvrsto i nešto što se ne može tako lako pokvariti. S prijateljima je uvijek zabavno i nikada ne može biti dosadno. Ovo su moja razmišljanja o prijateljstvu.

Ema Rupčić, 8.r., Wohlen

MOJE BUDUĆE ZANIMANJE

Kada odrastem želim biti bankar. To zanimanje mi se sviđa jer je sigurno zanimljivo. Bankari dobro zarađuju. U banci se može susresti mnogo ljudi s kojima se može o svemu razgovarati i to me baš veseli. Nadam se da će mi se planovi ostvariti.

Marko Dukić, 6.r., Horgen

MOJE BUDUĆE ZANIMANJE

Kada odrastem bit ću pjevačica jer volim pjevati. Volim pjevačicu Miju, volim glasove i pjesme. U tom zanimanju teško je pogoditi tonove.

Mia Kutleša, 3.r., Mettmenstetten

Maksim Lav Malenica, 5.r. Munchenbuchsee

MOJ DJED

Moj djed zove se Ivo. Živi u Požegi. On ima zelenosmeđe oči. Činimo ga sretnim kada se s njim vani igramo. Voli biti u svom rodnom kraju, u Rami. Rama se nalazi u Hercegovini, u blizini Kupresa i Tomislavgrada. On se voli igrati sa svojom unučadi, stalno izbacuje iz rukava neki štos. Moj djed i ja volimo zajedno provoditi vrijeme.

Ante Lovrić, 7.r., Aarau

SANJAM KAKO MIJENJAM SVIJET

U današnjem svijetu svidaju mi se sve pogodnosti koje imamo. Na primjer, tehnologija koja je pojednostavila način života, pogotovo u bolnicama gdje je dosta pomogla u liječenju. Isto tako olakšava poslovanje u svijetu te obrazovanje. Ono što mi se u svijetu ne svida jesu ljudi koji iskorištavaju prirodu za svoje vlastite potrebe. Ne svida mi se nasilje, pogotovo prema maloljetnicima i prema ugroženim skupinama ljudi. Kako bih učinila svijet boljim mjestom, dobrovoljno pomažem drugima. Kada vidim da nekome treba moja pomoć, rado pomognem. Na primjer, pomažem drugima da napišu zadaću, objasnim im matematiku i druge predmete. Kada imamo neki ispit u školi, često pomažem drugima u učenju. Kada odrastem, želim postati odvjetnica. Taj posao omogućio bi mi da pomognem nevinim ljudima da ne završe u zatvoru, a onima koji su pogriješili i koji su se pokajali također bih nastojala pomoći. Danas na svijetu postoji mnogo ljudi koji se brinu za situaciju u svijetu i pokušavaju iskoristiti svoj utjecaj da promijene loše navike drugih ljudi. Na primjer, Greta Thunberg koja nas upozorava na ekološku situaciju na našem planetu te Leonardo DiCaprio koji je isto pokušao promjeniti ljudsku svijest svojim dokumentarnim filmom o problemima u svijetu kao što je globalno zatopljenje. Svatko od nas može svakodnevno pomoći ovom svijetu čineći male stvari, kao na primjer: mijenjati prehrambene navike (jesti manje crvenoga mesa), ne bacati smeće na pogrešnim mjestima, reciklirati, kupovati lokalne proizvode, koristiti avion samo kada je neophodno itd. Jako je bitno upozoriti druge da ne rade pogrešne stvari jer svi zajedno čineći malo, možemo učiniti puno.

Elena Pavić, 9.r., Massagno

Lara Jukić, 1.r., Langenthal

Stara vremena

Baka Kata (20) Dido Jozo (25-27)

Ova slika je napravljena u 60-tim.
Zagreb
Ova slika je nastala prije nego je moja baka u 60-tim isti u Švicarsku raditi. Dido je nakon par mjeseci isto došla.

Didin Tata Baka Dido BRAT Didina Mama (Prabaka)

Pradido (od bake tata)

U Liki (Vaganac)
Moj Pradid je poginuo
dok je moja baka bila u Švicarskoj.
Moj Tata i njegov brat su bili jako mali. On je jedna noći se napisao i dopustio je jednom dečkici da vozi njegov traktor. Traktor se praktipo i sam on je poginuo.
On je uviše dijek volio ati i otaj ga ubilo.

Bakina Tetka (sестра од тата), Bakin Tetak Baka (ca.20)

Pradido (od Didine strane)

U Belgiji
Moj Pradid je radio u Belgiji. On je poginuo prije nego što se moj Djido rodio. Poginuo je dok je spavao nezna se zašto.

Lucia Božić, 7.r., Thun

**U Liki 60-tim
Auto je Beogradu (VW Kafir)**

Od Lucie Božić

MOJA OBITELJ

Moja obitelj čine mama Marta, tata Leo, sestra Tea, brat Iko i ja - Pia. Mi stanujemo u Hünengergu pored Zuga. Moj tata jako dobro kuha, posebno specijalitete iz talijanske kuhinje. Moja mama je Španjolka, točnije Katalonka. Ona peče najbolje kolače, a najviše volim kada ih pečemo zajedno. Sestra Tea me nekad naljuti, kao i moj brat Iko. Iko je moj šef, jer mi uvek govori što moram raditi. Tea je najstarija i pazi na Iku i mene.

A ja? Ja sam najbolja u obitelji, zato što sam najbolja u matematici. Moja obitelj je posebna jer uvek imamo posebne, kreativne ideje.

Pia Stričan Quintas, 3.r., Zug

MOJ DJED

Moj djed zove se Marko, a baka ga uvijek zove Čandralko ili Markane. Ima 80 godina i jako malo kose, tj. čelav je. Ima mašinu za uši (slušni aparatič), ne znam drugačije reći. Nosi Adidas trenirku ili košulju na pruge. Ponekad radi „ra-ta-ta-ta-ta-ta“, a ja ne znam što to njemu znači. Voli gledati zvijezde i živi u Hendigenu, blizu Zuga. Djed me jako voli, a i ja volim njega, jer se nas dvojica razumijemo. Mislim da je on najbolji djed na svijetu.

Mateo Cvitkušić, 4.r., Brunnen

Sreća

Bruno Brisar, 8.r., Kappeli

Sreća je, možda, plava.
Sreća je, možda, zelena.
Sreća je uvijek velika
i kad je malena.

Ivica Vanja Rorić

Andela Marić, 4.r., Aarau

ZA MENE JE SREĆA

Za mene je sreća to što sam dobila dvije sestre i braku i obitelj, a najveća sreća je Isus.

Ana-Marija Šišić, 4.r., Rothrist

OD KOLIJEVKE PA DO GROBA, NAJLJEPŠE JE ĐAČKO DOBA

Bez obzira na to kakvi su nam bili školski dani, svaki ih se rado sjećamo. Bilo je i lijepih i loših trenutaka. Ja se najviše sjećam kada sam bio u vrtiću. Tada sam bio jako sretan jer nisam morao puno učiti. Moji roditelji uvijek kažu da su bili najsretniji kada su isli u školu. Morali su samo učiti i ništa drugo. Sada moraju puno raditi i brinuti se o nama, djeci, ali i računima, hrani... Đačko doba nema takvih briga. Zato se i kaže – NAJLJEPŠE JE ĐAČKO DOBA!

Matthias Schmidt, 5.r., Dietikon

SREĆA

Ovo je pjesma o sreći, nećeš je naći u vreći niti iza sedam mora ili svih strmih gora niti u nekom zrncu, sreća je u tvom srcu.

Nikolina Šerić, 7.r. Bern

NAJLJEPŠA OSOBA NA SVIJETU

Ona se uvijek želi unaprijediti ili nešto novo iskusati. Ona je velikodušna te čak i kada ima nekakav problem, riješi ga na dobar način. Mislim da je ta želja da se unaprijedi i želja da pomogne drugima čine najljepšom osobom na svijetu i uvijek pokušavam učiti od nje. Ona ima lijepu smeđu kosu i smeđe oči. Jako je visoka i vitka jer se bavi raznim sportovima. Mislim da je najljepša osoba na svijetu moja prijateljica Giulietta iz Engleske.

Ella Romell, 7. r., Ženeva

Stella Martić, 3. r., ZH Friesenberg

Moj zeko Max

MOJ KUĆNI LJUBIMAC

Moje ime je Nika. Živim u stanu s mamom, tatom i sekrom Karлом. Oduvijek sam željela imati jednog kućnog ljubimca. Za jedanaest rođendan ta želja mi se ostvarila. Karla i ja zajedno slavimo rođendane i dobile smo na dar svaka jednog malog zečića. Ja sam svog zečića nazvala Mini, a ona svog Nera. Svi smo bili sigurni da imamo dvije zečice. Nakon mjesec dana shvatili smo da je moja zečica ustvari zeko. Morao je ići k veterinaru. Bio je jako tužan i uplašen, a i ja zajedno s njim. Brzo se oporavio. Dobio je novo ime i sada ga zovemo Max. Moj Max ima sivo-smeđe krvino i tamne oči. Na vratu ima dugu dlaku. Moj zeko donio je mnogo radosti u naš dom. Igram se s njim i kako ga volim.

Nika Petrović, 4.r., Balgach

MOJ PONI I JA

Zovem se Katarina i imam 15 godina. Živim u Steinachu na lijepom, plavom Bodenskom jezeru. Idem u 8. razred. Nakon osnovne škole htjela bih upisati školu za tajnicu. U slobodno vrijeme volim jahati, čitati i dopisivati se s prijateljima putem društvenih mreža. Najviše volim ići na jahanje i jašem već 5 godina. Moj najdraži ponij zove se Smyk. Rođen je 2006. u Poljskoj, a od 2013. godine je u Švicarskoj. Visok je 146 cm i narančasto – smeđe je boje, a po leđima ima crne pjegice. Griva i rep su mu sive boje. Razigran je i uvijek se veseli kada dođem i brinem o njemu.

Katarina Bubnjar, 8.r., Arbon

Nika Maglov, 3.r. i Lucija Šikić, 3.r., Opfikon

UČENIČKI BISERI

Učiteljica i učenici rješavaju križaljku.

Učiteljica: Mjesec u godini u kojem je jako hladno, studeno... Na njemačkom se kaže „November“.

Učenica (8): Dezember!

Učenica (9): Božić!

Učiteljica: Voće od kojeg se najčešće pravi vino.

Učenica (7): Jagoda!

Učiteljica: Mamin brat.

Učenica (8): Daniel!

... nekoliko minuta kasnije...

Učiteljica: Mamina ili tatina mama.

Učenica: Ana i Marija!

Nakon hrvatske nastave na temu „Valentinovo“.

Mama: Što ste radili u hrvatskoj školi?

Učenik (8): Čitali smo tekst. Car nije volio Valentina.

Mama: Molim?! Kojeg Valentina?

Učenik: Kako ne znaš? Kakva si ti to kršćanka?!

Učenici hrvatske nastave u Schaffhausenu

PO ĆEMU ĆU PAMTITI 2020. GODINU

U 2020. godini bilo je i lijepih i ružnih događaja, ali meni su u sjećanju najviše ostali oni lijepi. Početkom godine moja teta je rodila sina i to baš na dan i u vrijeme koje sam bila unaprijed pogodila: 12. veljače u 00.01 sati. Zatim se pojavila korona, morale su se zatvoriti škole, prodavaonice, kina i još puno toga. Izgledalo je kao da je cijeli svijet stao. Meni to nije teško palo. Nastava je bila organizirana na daljinu i bilo mi je puno lakše učiti. Ukrzo je došao kraj školske godine i upis u novu školu. Iako sam imala puno za učiti, u novoj sam školi upoznala nove prijatelje i sve mi se jako svidjelo. Krajem 2020. godine išla sam s obitelji i prijateljima na sanjkanje. Staru godinu sam ispratila s obitelji i vatrometom. Bila sam sretna jer sam znala da sam u 2020. uspjela puno toga, pa čak i preživjeti koronu. U novoj 2021. godini poželjela sam da nestane korona, koja ipak nije mogla uništiti moju sreću i sve lijepo u 2020. godini.

Martina Cifrek, 7.r., Basel (Wasgenring)

Dario Vujević, 5.r., Mettmenstetten

Godišnja doba i blagdani

PROSINAČKI HAIKU

U prosincu jak
vjetar puše daleko.
Sve do obale.
(David)

Igramo se na
snijegu. Baš je lijepo.
Ja volim zimu.
(Lea)

Zvona dolaze,
stižu nam bijelim putem.
Svuda je Božić.
(Mateo)

Zvone zvončići!
Peku se kolači.
Nikad prestati.
(Anna)

Pjevamo pjesme.
I to je znak Božića.
Jedu se kolači.
(Vinko)

David Pražak, 5.r., **Lea Pražak**, 4.r.,
Mateo Jelović, 5.r., **Anna Vukadin**,
4.r., **Vinko Vukadin**, 6.r., Oftringen

U mladoj travi
Tad se javi
Zviždanjem glasnim prvi kos.
I gle! od pjesme žutokljunca
Odjednom vrt je prepun sunca.

Dobriša Cesarić

JESEN DOLAZI

Lišće pada
Postaje hladno
Kiša puno pada
Ptice lete na jug.
Viktor Malenica, 3.r., Münchenbuchsee

ZIMA

Zimi je zabavno.
Ima puno snijega.
Možemo ići na sanjkanje.
A najbolje preko brijega.
Lara Taraba, 4. r., Emmenbrücke Riffig

BOR

Zelen i ponosan stoji on.
Na glavi, kao šešir, stoji mu žuta zvijezda.
Gotovo poput one na nebu koje svijetle
Da ne zalutamo s puta.
Ispod njega čeka već poklon.
Jednom ponosan nije bio on.
U šumi njemu su odsjekli stopala.
Pao je, a majka je za njime plakala.
Ali sada u kući stoji on.

Leonardo Ević, 7.r., Naters

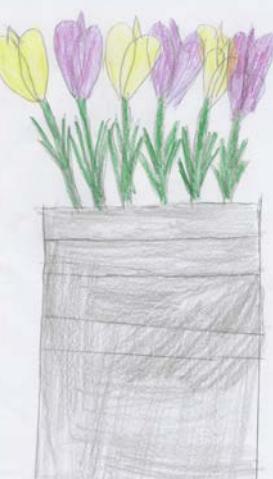

Ivo Brezonjić, 6.r., Yverdon-les-Bains

Emma Jagić, 1.r., Naters

Lionel Matoš, 4.r., Urdorf

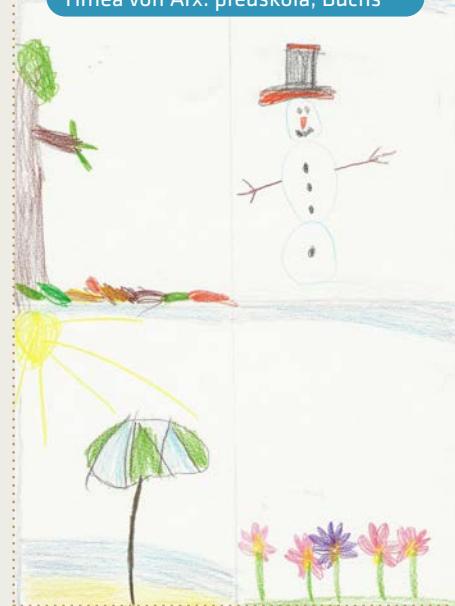

Ana-Marija Šišić, 4.r. Rothrist

2020/10/27 13:28

Timea von Arx. predškola, Buchs

PISMA SVETOM NIKOLI

Dragi sveti Nikola,

ovo pismo pišem ti s molbom da mi ispunиш želju. Zovem se Gabriela Sučić i idem u peti razred. Živim u Churu i pohađam hrvatsku školu. Moja najveća želja je da moja obitelj bude zdrava. Još bih te molila Apple Watch i to je to. Dragi Nikola, puno ti hvala. Voli te tvoja Gabriela.

Zovem se Arijan Dejanović i živim u Churu. Imam osam godina i idem u treći razred. Imam jednu veliku molbu za tebe. Molim te učini nešto da prestane korona i da svi budemo zdravi kako bismo opet mogli putovati u vrijeme blagdana. Želim još i novac kako bih mogao sebi nešto kupiti. Puno ti hvala! Tvoj Arijan.

Ja sam Mateo Starčević, imam devet godina i idem u treći razred. Molim te, ako imaš novca, kupi mi novi romobil! Puno ti hvala. Voli te tvoj Mateo.

Gabriela Sučić, 5.r., Arijan Dejanović, 3.r. i Mateo Starčević, 3.r., Chur

PISMA SVETOM NIKOLI IZ RAPPERSWILA

Dragi Nikola, zovem se Valentina. Jako se volim igrati i molim te da mi doneseš jednu lutkicu.

Valentina Dedić, 2.r.

Dragi sveti Nikola, ja sam Melanie, imam 8 godina. Volim se igrati, crtati, čitati i ići van u prirodu. Sveti Nikola, želim da ova glupa korona prođe što prije! Hvala za sve što ćeš mi donijeti! Tvoja, Melanie Andreić, 2.r.

Dragi sveti Nikola, zovem se Ana, idem u 2. razred i imam 7 godina. Volim se puno igrati

i bila sam jako dobra. Želim da mi doneseš medvjedića. Hvala ti, tvoja, Ana Barić, 2.r.

Dragi sveti Nikola, ja sam Gabrijela i idem u 2. razred. Ove godine sam jako dobra bila, slušala sam mamu i tatu. Želim da mi doneseš medvjedića i čokoladu. Hvala ti. Tvoja, Gabrijela Barić, 2.r.

Dragi sveti Nikola, ja sam Mila, imam 7 godina i idem u 2.razred. Bila sam jako dobra i doma i u školi. Volim crtati i igrati se vani s prijateljicama. Želim da mi doneseš medvjedića i bojice. Hvala ti. Tvoja, Mila Djordić, 2.r.

Dragi sveti Nikola, zovem se Elena, idem u 3. razred i imam 9 godina. Volim se igrati. Bila sam dobra i željela bih da mi doneseš psa. Hvala ti. Tvoja, Elena Ćuk, 3.r.

Sveti Nikola, moje ime je Janelle, imam 9 godina i idem u 3. razred. Danas mi je jako lijep

Iva Andelović, 3.r., Spreitenbach

PISMO SVETOM NIKOLI

Dragi sveti Nikola,

imam samo jednu želju ove godine. Molim te pomozi mojoj baki koja je otišla u nebo. Molim te da joj pomognes da ostane u miru s tobom u nebu, da od gore svaki dan gleda na nas i da bude sretna. Ne želim ništa drugo osim ovoga zato što mi je neizmjerno žao što je baka otišla, volim je puno puno i bila sam joj jako privržena. Hvala ti puno što ćeš mi ispuniti ovu želju.

Tvoja Sara

Sara Puda, 8.r., Mendrisio

MOJA BOŽIĆNA ŽELJA

Za ovaj Božić željela sam nove tenisice ili čizme. Od mame i tate dobila sam čizme, a od tete jednu igricu koju smo svi skupa igrali. Željela sam i neke kozmetičke proizvode, npr. maske za lice i baš to sam dobila od sestre. Od bake sam također dobila jedan paket u kojem su bile razne stvarčice i, naravno, maske za lice. Moje božićne želje bile su ispunjene.

Petra Bugarin, 6.r., Horgen

BOŽIĆNI RECEPT

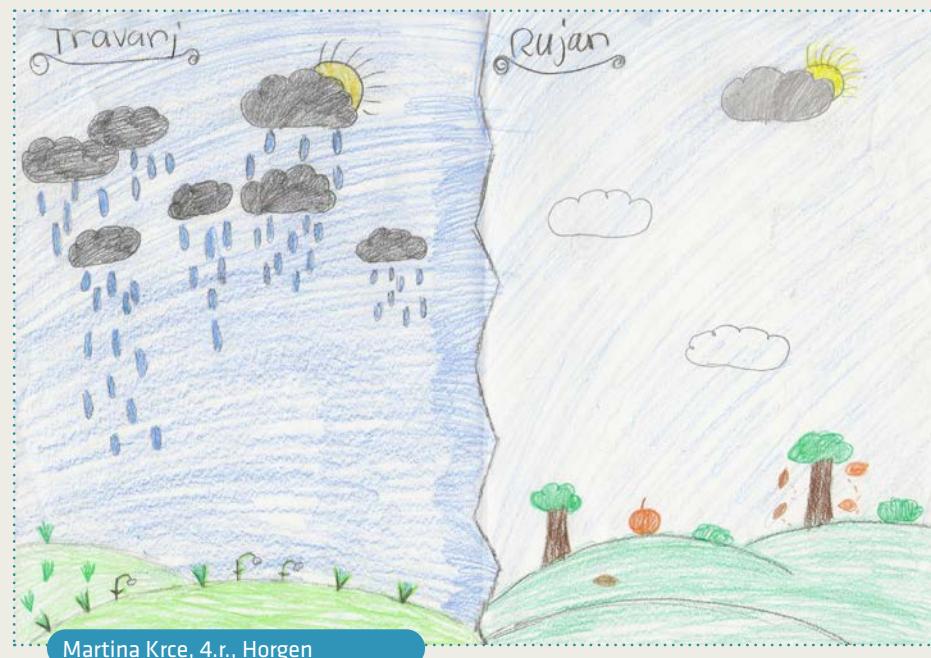
Sastojci :

- toliko poklona da ne možeš izaći iz sobe
- 1 obitelj (mama, tata, seka)
- 2 m visok bor
- 3 sata pjevanja
- fino jelo (purica, krumpiri)
- ukrasi
- snijeg do krova
- karte za cijelu obitelj
- 88 min. igranja prije spavanja
- prijatelji od 14 do 17 sati
- uvijek biti sretan

Postupak:

Za savršen Božić soba treba biti napunjena poklonima i moraš biti sretan cijeli dan. Poslije toga otvorиш poklone i ukrasiš bor. Zatim pjevaš pjesmice s mamom, tatom i sekom. Ako ima snijega, idi van i napravi snjegovića. Zatim se vrati u kuću i kartaj s obitelji. Poslije ručka idi van i igraj se s prijateljima dok mama peče puricu i krumpire. Na kraju se igrajte minuta prije spavanja. Idi u krevet oko 22 sata.

Emily Golesworthy, 6.r., Uster

MOJI BOŽIĆNI BLAGDANI

Ove smo godine blagdane proveli kod kuće u Locarnu. Već prije blagdana okitili smo bor. To uglavnom rade mama i sestra i ove godine okitile su ga u bijelo. Prije Božića sam se i ispovjedio. Na Badnji dan jeli smo ribu, ali meni se riba baš i ne sviđa. Na Božić smo bili svi zajedno, družili se i gledali filmove. Ostale sam se dane odmarao, spavao, jeo, bio na mobitelu i izlazio s prijateljima. Vozili smo romobil, igrali se i razgovarali. Najbolja uspomena ovih praznika bio je odlazak na skijanje s rođacima. To je bio prvi put da sam probao skijati. Tata je platio instruktora da me nauči. Pao sam puno puta, ali poslije sam bio sve bolji i bolji. Nakon pet sati zatvorile su se piste za skijanje pa smo otišli na stazu za bob. Sudarali smo se, smijali, bio sam sav mokar sve dok nisam došao kući, ali sam bio sretan. Jedina tužna uspomena ovih praznika bio je potres u Hrvatskoj. Nadam se da će ljudima brzo popraviti kuće u novoj godini.

Niko Kuliš, 6.r., Ascona

MOJI BOŽIĆNI BLAGDANI

Božić i blagdane provela sam kod kuće okružena svojom obitelji: mamom, tatom, sestrama, bakom, djedom... Za Božić smo se pripremali tako što smo pravili kolače te zajedno okitili bor. Ove godine stavili smo bijele i sive kuglice te ukrase poput pahuljica i češera. Napravile smo čak deset kutija kolača i sve smo ih pojeli! Ipak, ove je godine Božić bio malo drugačiji jer nas nije moglo biti puno u kući, niti smo mogli ići u Hrvatsku i u Livno. Jeli smo sarunu i pire krumpir, pitu, kolače, ali meni je najbolja bila sarma. Doček Nove godine slavili smo u kući, veselila sam se sa sekama Ivanom i Lanom, a kada je Ivana otišla spavati u 23 sata, Lana i ja smo nastavile. Najbolja uspomena ovih praznika je vrijeme koje sam provela sa svojom obitelji i darovi koje sam dobila. Dobila sam Nintendo Switch te knjige na hrvatskom i talijanskom jeziku. Moja želja za novu godinu je da budem sretna te da budem još bolja u školi i prema drugima.

Lorena Drinjak, 6.r., Biasca

Michelle Jeleč, 2. r., Mendrisio

SOVE SLAVE MAŠKARE

Živjele jednom dvije sove. Jedna se zvala Marta, a druga Eva. Dane su provodile na svom stablu, sjedeći na grani. Počele su se dosađivati i željeli su nešto novo u svom životu. Jednog dana, ispod njihovog drveta, prošla je skupina maskirane djece. Marti je odmah došla ideja da se i one maskiraju. Upitala je Evu želi li se maskirati. Eva je pristala i njihova avantura je započela. Sada je bilo najvažnije odlučiti koje maske izabrati. „Ja ću se maskirati u princezu“ - odlučila je Eva. Marta je malo razmisnila i poviknula: „Ja ću se maskirati u heroja!“ Sada je samo trebalo nabaviti maske i prikladnu odjeću. Poletjele su prema selu. Odlučile su se ušuljati kroz prozor jedne kuće i potražiti odjeću za maskiranje. Odletjele su na tavan

Marlena Kožar Schenck, 6.r., Ženeva

Kutiju s bojama kad otvoříš,
bogat si poput kralja!
Sve što poželiš, tada stvoříš:
zemlju od písku, vode, korálka.

Božica Jelušić

kuće i tamo pronašle jednu staru škrinju. Eva je poviknula: "Marta, gledaj!" Škrinja je bila puna različitih kostima. Ubrije je Eva u svom kljunu držala kostim princeze. Marta je tražila i na dnu škrinje pronašla kostim kakav je zamislila. Bila je sretna i u kljunu držala kostim heroja. Izletjele su iz kuće sa svojim kostimima. Brzo su se obukle i igrale se maškara do ranog jutra, sve dok nisu morale ići na odmor. Sigurno znate da su sove noću budne, a danju spavaju. Naravno, nakon vesele igre, kostime su vratile natrag u bajkovitu škrinju.

Julia Jažo, 4.r., St.Gallen

ZEKO I POTOČIĆ

Jedan mali zeko živio je blizu potočića. Svaki dan odlazio se igrati na potočić. Jednoga hladnog jutra došao je do potočića, ali njega nije bilo. Potočić se smrznuo i po njemu je napadao snijeg. Mali je zeko bio jako tužan. Otišao je u šumu i pitao svaku životinju koju je sreo gdje je nestao njegov potočić. Nije mu znao odgovoriti ni medo, ni vuk, ni jež, samo je lukava lija znala odgovor. Kada mu je lija rekla da će se potočić vratiti u proljeće, zeko je skakao od sreće. Tako je i bilo. Stiglo je proljeće, zasjalo je sunce i potočić je opet počeo žuboriti.

Mira Jažo, 3.r., Kreuzlingen

Leni Špoljarić, 3. r., Schaffhausen

GOSPODIN S KRAVATOM

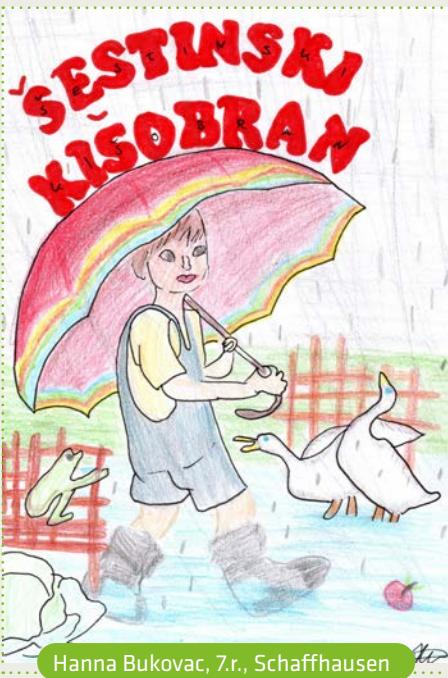
Živio jedan gospodin ispod Pulske Arene, u jednoj sobi. Nosio je bijelu kravatu. Čim bi ustao iz kreveta, imao bi kravatu na sebi. Dva sata kasnije odlučio je obojiti zidove u svojoj sobi. Kada je završio s bojenjem, skinuo je kravatu te video da ima crvene točkice na kravati. Nekoliko minuta poslije došao je neki čovjek te video kravatu. Imao je ideju – napravio je od točkica male kvadratiće. Tako je nastala prva kravata s crvenim i bijelim kvadratićima.

Ivan Jelinić, 7.r., Aarau

USMENA PRIČA – JEŽ, KRALJEV ZET

Muž i žena nisu mogli dobiti dijete. Jednoga dana žena poželi dijete pa makar ono bilo i jež. Rodi se jež. Kada je narastao, kaže on svojim roditeljima da mu kupe svinje kako bi ih čuvao i vodio u šumu. Roditelji mu kupe svinje i on je svaki dan odlazio s njima u šumu. Jednoga dana kralj se izgubi u šumi i spasi ga jež. Kralj mu zauzvrat obeća da može oženiti njegovu kćer. Odlazeći u šumu jež je spasio i drugoga i trećega kralja koji su zatalali u šumi. Zauzvrat mu i oni obećaju da se može oženiti njihovim kćerima. Tako i bijaše, jež ode kod prvoga kralja, ali njegova kći ga nije htjela. Potom ode kod drugoga kralja te ga ni njegova kći ne htjede. Kći trećeg kralja prihvati ga i oni se vjenčaju. U svatovima su se svi smijali kraljevoj kćeri. Jež je uzeo nož, dao joj ga i rekao da ga razreže. Iz kože je izašao najljepši mladić. Svi su bili sretni, pjevali i veselili se.

Mia Idžanović, 8.r., Kappeli

Hanna Bukovac, 7.r., Schaffhausen

Jann Žonka, 4.r. Arbon

BIO JEDNOM....

Živio jednom jedan mali dječak koji je svaku večer sjedio na prozoru i gledao u nebo. Bio je jako tužan, zato što je vjerovao u sreću, ali nikada nije imao sreće. Jednoga dana, dok je gledao u zvijezde, došla mu je jedna posebna zvijezda i rekla: "Sutra će biti tvoj najbolji dan! Samo čekaj!" Dječak se razveselio i odmah je otišao u krevet spavati, a ujutro, kada je ustao, bio je sretan zato što je znao da će mu se nešto lijepo dogoditi. Otišao je u školu, tamo je čekao i onda su ga pozvali. Kada je izšao iz učionice i video svog brata, kojeg pet godina nije bio vidio, bio je tako sretan što vidi svoga brata da se sjetio one zvijezde. Bio je baš sretan po prvi put i živio je sretno do kraja života.

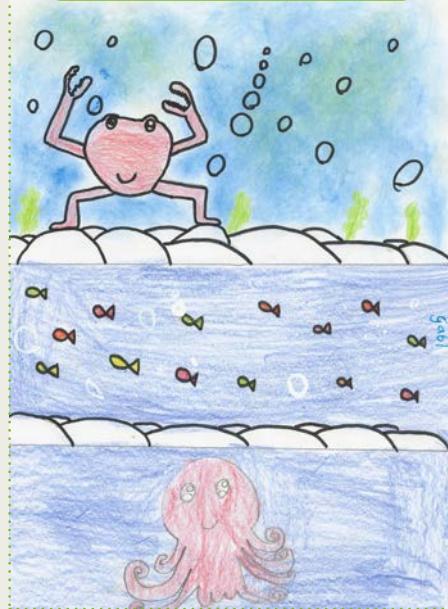
Laura Tunić, 7.r., Langenthal

SVEMIRSKI PUTNIK

Jedan je dječak pravio raketu. „Oh, baš je lijepa moja raka. Dugo je već pravim!“ Počeo je zivjeti - vrijeme je za spavanje. „Idem spavati, sutra moram u školu.“ Dječak zamišlja raketu. Plave je boje. „Idem u raketu! Baš je velika!“ Idemo s raketom na Mars. Mars je crven. Da, on je u svemiru! Odjednom, ugleda izvanzemaljca s jednim okom. „Bok! Ja sam Mateo, a kako je tebi ime?“ Dječak se uplaši. Izvanzemaljac podigne dječaka i potriči s njime u naručju. „Ah, nemoj to raditi! Gdje me to nosiš?“ „O ne,“ pomisli dječak, „nisam više na Marsu! Padam!“ Dječak se probudi. „Ah, bila je to samo noćna mora. Divna noćna mra!“

Samantha Brezonjić, 5.r., **Ivo Brezonjić**, 6.r., Yverdon-les-Bains

Gabrijela Barić, 2.r., Rapperswil

DA SAM JA IZUMITELJICA

Da sam ja izumiteljica, izumila bih jednu stolicu koja izgleda kao obična, normalna stolica, ali to nije! Kada biste sjeli na tu stolicu, odmah biste bili u drugoj državi. Kao u mašti. Na njoj bi bilo petnaest gumba, a svaki od njih imao bi drugu svrhu. Kad bi se jedan od njih pritisnuo, stolica bi se pretvorila u naslonjač. Pritiskom na crveni gumb odmah bi stizala pomoć. Pritiskom na zeleni gumb, stolica bi se dizala u zrak i letjela. Mogla bi se odabrati brzina i visina leta. Pritiskom na žuti gumb, stolica bi se pretvorila u kuću. Smatram da bi moj izum bio praktičan jer više ne bih trebala ustajati, već bih uvek mogla ostati sjediti, a pri tom doživljavati neobične avanture.

Manon Schallehn, 6.r., Luzern

Ana Soldo, 6.r., Wohlen

Slobodno vrijeme

Igra izvire iz djece kao vrelo iz brijega..

Miroslav Kraljež

NAŠ TJEDAN

Ponedjeljak – idemo u školu, učimo njemački, a poslije u igraonicu

Utorak – ne volimo, dugo smo u školi, ali barem možemo čitati u knjižnici

Srijeda – super dan, škola do podneva, a poslije se igramo legičima i plešemo

Četvrtak – idemo u hrvatsku školu

Petak – malo zadaće, malo odmora, a imamo ištrikanje

Subota – igri nema kraja – Barbie, izviđači, jahanje, crtići

Nedjelja – ručamo zajedno, idemo u crkvu i u šetnju s tatom te opet sve ispočetka

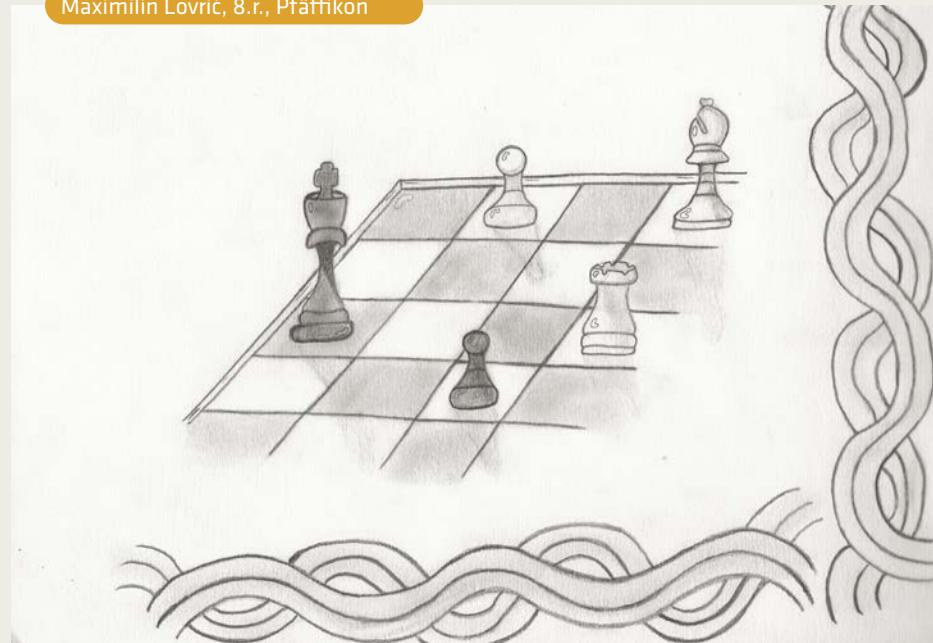
Viktor Radanović, 3.r., Roko Debogović, 3.r., Marta Markotić, 2.r., Linda Graf, 3.r., Vevey

Filip Čolina, 4.r., Basel (Brunnmatt)

Maximilin Lovrić, 8.r., Pfäffikon

1 : 0 u 27. minuti!

...Dragi gledatelji, slijedi poluvrijeme. Hrvatska se povlači s 1 : 0. Danas Hrvatska može uči u povijest.

...U 55. smo minuti. Kovačić je odigrao dugu loptu do Petkovića i postigao drugi gol za Hrvatsku! Koji gol! Nevjerojatno! 2 : 0 za Hrvatsku. Nevjerojatno lijepa akcija i još ljestvi udarac na gol...

Još nekoliko minuta do kraja. I Francuska postiže svoj prvi gol u ovoj utakmici, ali više nema koristi. Utakmica je gotova! 2 : 1 za Hrvatsku! Cijeli stadion slavi! Hrvatska je postala svjetski prvak!

Adam Petrić, 8. r., Schaffhausen

Sofia Čular, 2.r., Basel (Wasgenring)

Nikol Galić, 3.r., Giubiasco

MOJI LJETNI PRAZNICI

U lipnju sam napokon krenula na ljetne praznike u Hrvatsku sa svojom obitelji. Na put smo krenuli rano ujutro. Nekoliko puta smo se zaustavili da se malo odmorimo i da izbjegnemo gužvu. Nakon nekoliko sati malo dosadne vožnje, konačno smo stigli kući kod bake. Onda smo išli posjetiti drugu baku, ujaka, ujnu, sestrične i maloga bratića kojeg smo tada vidjeli po prvi put. Bila sam presretna kada sam ga vidjela, ali nisam ga smjela uzeti u ruke jer je bio mali i imao je dvije operacije.

Vratili smo se kod bake, večerali zajedno, gledali kako lijep film i išli spavati. Ja sam spavala na gornjem katu s ujkom, ujnicom i bratićem, a mama, tata i seke dolje kod bake. Nakon par tjedana krenuli smo na more. Na pola puta našli smo se s našim rođakom Andrijom i zajedno smo ručali. Kada smo došli u apartman, raspremili smo stvari, odjenuli kupaće kostime i otišli na plažu koja je bila udaljena samo pet minuta hoda od apartmana. Cijelo vrijeme uživali smo u morskim radostima: kupanju, izletima brodom, večerama uz more i šetnjama.

Najdraža uspomena mi je kada smo išli posjetiti staroga didu u Kaštel Novi i maminu sestričnu u Bilice kraj Šibenika. Svaki put se iznova oduševim ljetopotom našega divnog mora. Nakon odmora na moru opet smo se vratili u Ivanjčić Grad, a ja sam tam bio svome. Zabavljala sam se sa sestričnom Nikom, iše smo na sladoled, u park, šetale smo i glumile da smo poznate osobe. Čuvala sam i bratića Niku i igrala se s njim, a ujko i ujnica vodili su nas u grad i bilo nam je jako lijepo. Kada sam tam bio, poželjam da mogu ostati zauvijek i kada krenemo na put za Ticino, kako sam tužna.

Gabriela Šestan, 6.r., Giubiasco

MOJI PANDEMIJSKI ZIMSKI PRAZNICI

Ovi zimski praznici bili su potpuno drugačiji nego inače. U Švicarskoj Konfederaciji, gdje trenutno živim, kao i u Hrvatskoj i u cijelome svijetu, vlada opaki virus koji se zove COVID-19. Zbog toga nismo mogli putovati u Hrvatsku gdje žive moji baka i djed.

Cijela moja daljnja obitelj mi je jako nedostajala. Svake godine za Božić svi se okupimo kod maminih i tatinih roditelja. Iz Zagreba dođu moj bratić Karlo s tetom Ivankom i tetkom Tomicom, njegova baka Štefica i teta Adriane, a kod druge bake dođu moja sestrična Mila s mojim ujakom Dimitrijem i ujnom Anom. Svi se veselimo što smo zajedno. To mi je jako nedostajalo. Opet, s druge strane, bilo mi je lijepo što sam ostao kod kuće i

mogao sam se malo odmoriti. Imao sam vremena uživati u svojoj sobi i svojim stvarima. Kupili smo bor koji nam je bio najveći i najlepši do sada. Tata, braća i ja kitili smo božićno drvce dok je mama u kuhinji pripremala kolače i večeru.

Na Staru godinu išli smo s kumovima iz Basela na sanjkanje. Bilo mi je baš super! Moja prijateljica i ja bili smo najstariji od djece pa smo se mogli sami spuštati. Snijeg je bio tako dubok da smo skočili u njega i ostali zatrpani do struka.

Na kraju dana bio sam potpuno mokar. Iako nismo bili u Hrvatskoj s onima koji su nam nedostajali, vidjeli smo se preko WhatsAppa i Vibera. Naučio sam cijeniti obitelj i zdravlje. Moram reći da mi je nedostajala hrvatska škola.

Marko Pavlić, 6.r., Nussbaumen

Magdalena Radoš, PR, Liestal

STRIP - KAKO JE HRVATSKI NOBELOVAC SPASIO JELENE

Lavoslav Ružička prvi je hrvatski dobitnik Nobelove nagrade za kemiju, a većinu života proveo je u Švicarskoj. Otkrićem sintetičkog mošusa (najpoznatiji dodatak parfemima) spasio je na tisuće mošusnih jelena (za litru mošusa trebalo ih je ubiti 140) i primio Nobelovu nagradu 1939. godine.

Florian Kovač, 6.r., Bülach

Florian Kovač, 6 razred

Florian Kovač, 6.r., Bülach

LJETO NA MURTERU

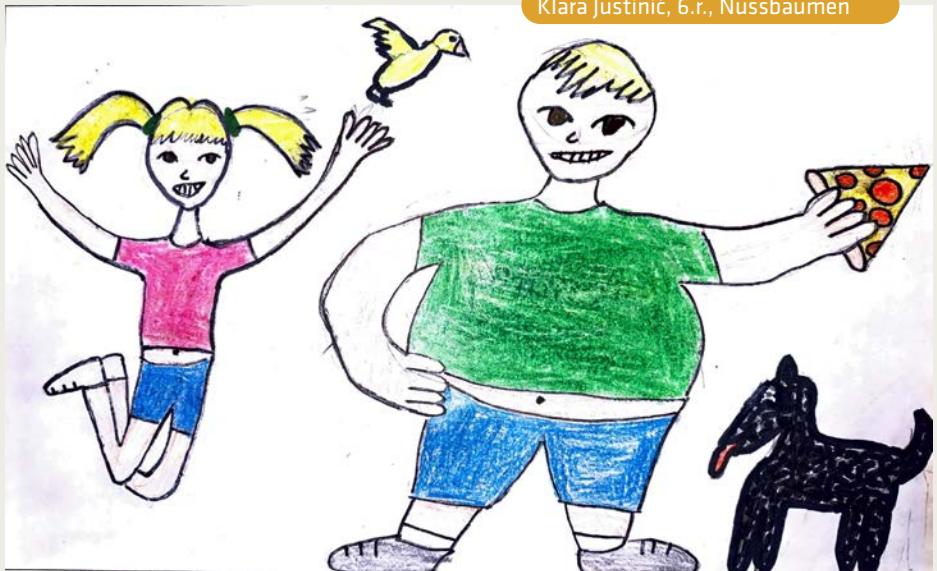
Svake godine veselim se ljetnim praznicima jer odlazim na more kod djeda i bake na otok Murter. Jako mi je lijepo tamo, a poseban doživljaj je kada s djedom isplovimo na našem leutu. Leut je mali drveni jedrenjak. Jedva sam čekao da isplovimo i ove godine. Konačno sam dočekao!

Na obali se okupila ekipa *LOLEMIMALU*, tako se kraće nazivamo, a to su Lovro, Leon, Mia, Mara i Lucija. Ukrali smo se i leutom otplatali na otvoreno more. Nasmijani i veseli plovili smo prema Kornatima. Vjetar je lijepo puhalo u jedra i mirno smo plovili udaljavajući se od obale.

Bili smo na pola puta između Murtera i Kornata kada je leut naglo usporio. Vjetar je stao, stali smo i mi, pala je potpuna bonaca. Motora nismo imali, a veslima nećemo moći doći do Kornata. Odjednom su se na nebu pojavili tamni oblaci koji su nam se približavali velikom brzinom. Išli su prema nama takvom brzinom da sam pomislio da ni avioni nisu brži. Iznenada je počeo puhati jak vjetar. Morali smo popustiti jedra da nas vjetar ne odnese u krivom smjeru. Brzinomer je pokazivao 20 čvorova. Znali smo da naša kuća nije više jako daleko i počeli smo skidati jedra. Tada je došao veliki val i okrenuo nas je za devedeset stupnjeva. Lovro se borio s kormilom vičući: „Svi snažno veslajte!“ Svi smo uhvatili vesla i veslali svom snagom. Izmučeni i sretni doveslali smo u našu uvalu. To je bio doživljaj za pamćenje. Nakon toga događaja zaključili smo da više volimo bonacu nego oluju.

Leon Šikić, 6.r., Opfikon

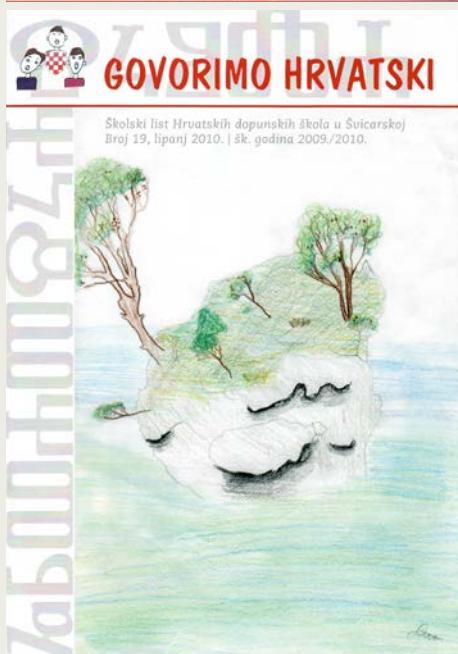
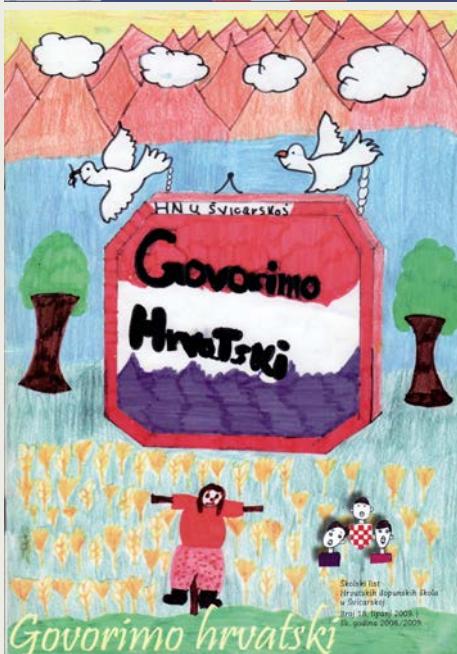
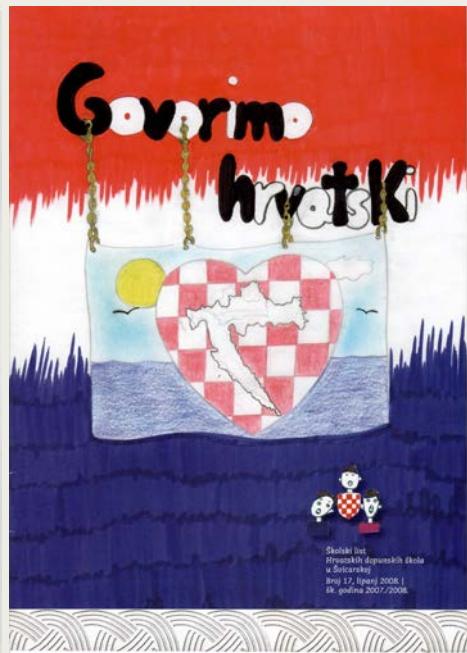
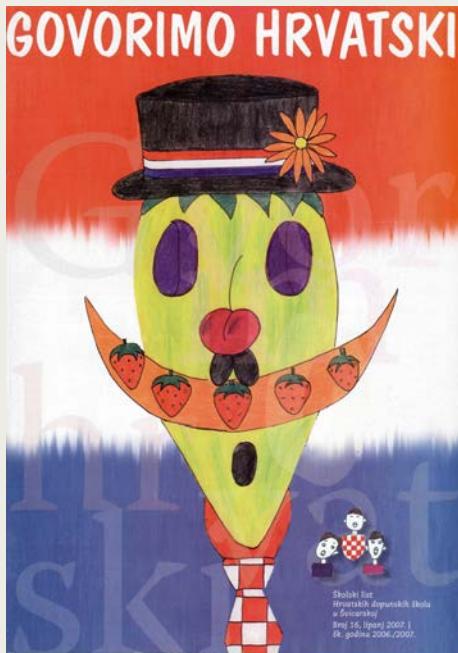
Klara Justinić, 6.r., Nussbaumen

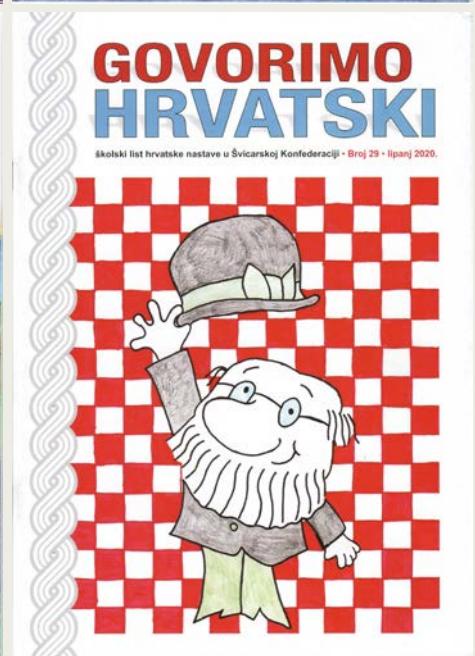
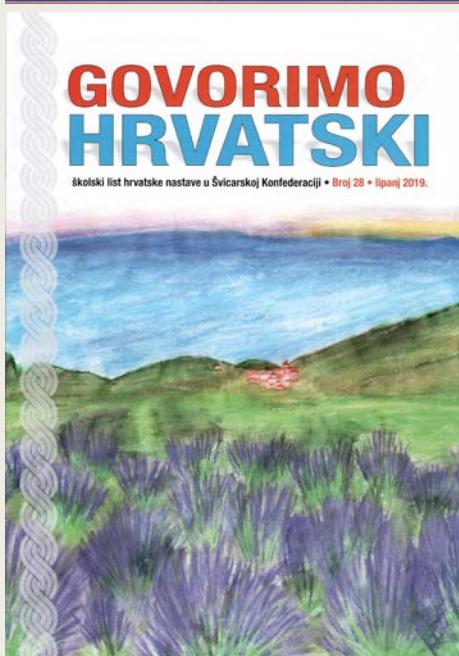
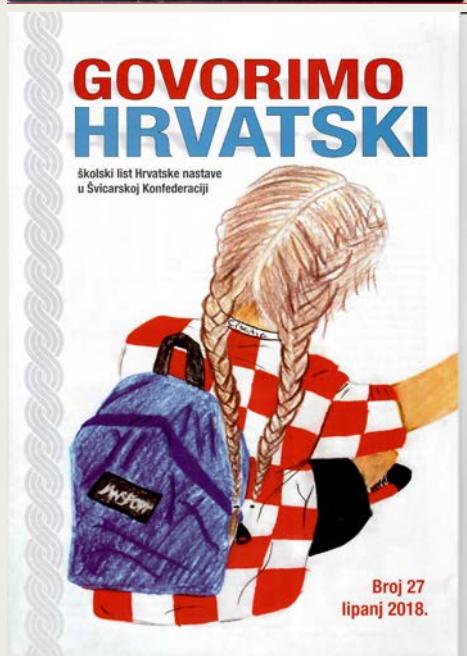
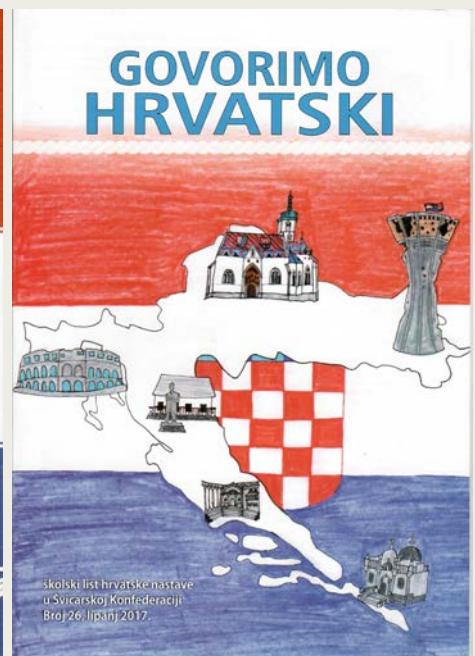
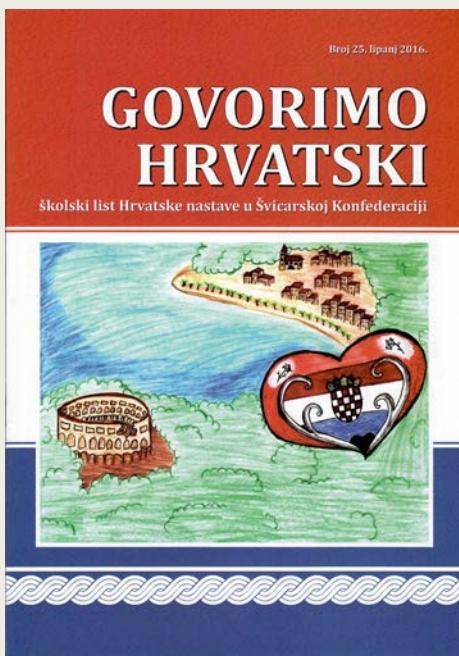
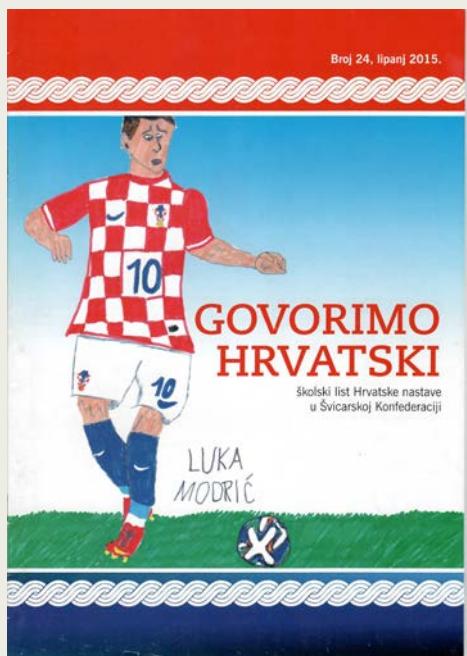
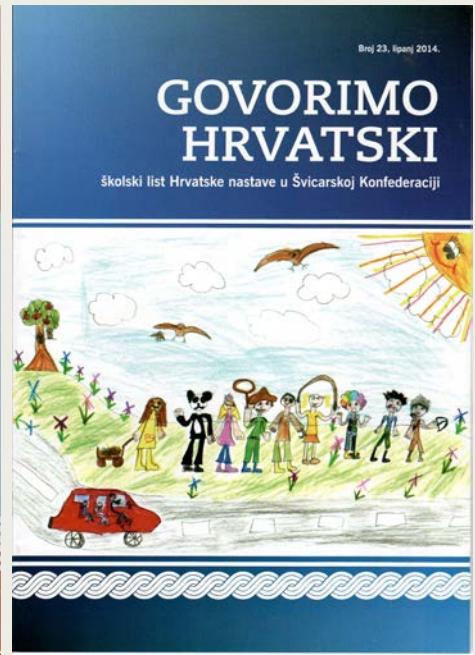
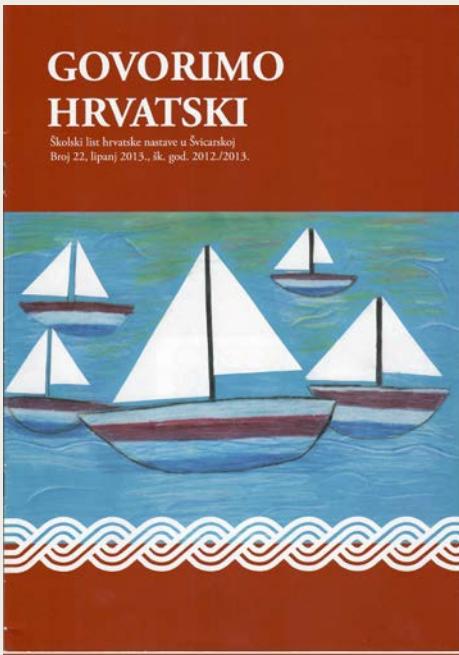
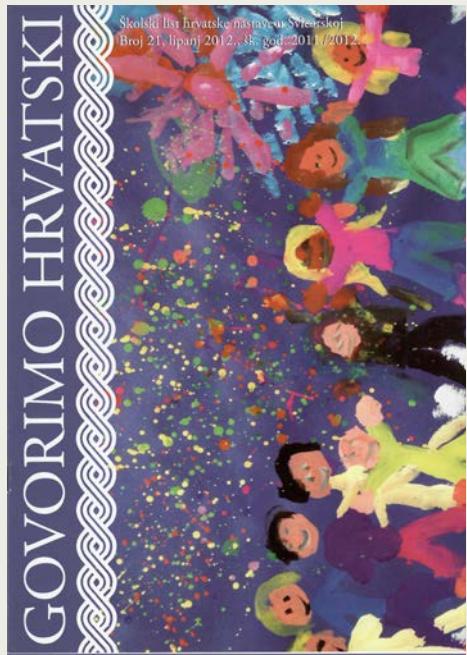

David Gašić, 6.r., Uzwil

Sve naše naslovnice

Trideset godina Hrvatske nastave u Švicarskoj

Nitko ne zna sve, nego svatko zna nešto.

Ante Starčević

PORUKA UPRAVNOG ODBORA

Dragi čitatelji,

ove godine naš školski časopis odjeven je u svečano odijelo, a razlog je, kao što svi već vjerojatno znate, trideset godina postojanja Hrvatske dopunske škole u Švicarskoj. Ona više nije dijete ni učenica. Odavno je punoljetna i s vremenom je odrasla i stekla vlastita iskustva. No, nikad ju nisu napustile dječja razigranost i maštovitost, a dokle god njenim bićem odzvanja vesela dječja graja, naša hrvatska škola ostat će mrlada i poletna kao ptica. Ona hrabro korača naprijed noseći se sa svim problemima današnjice, ali pri tom ne zaboravlja vlastite početke kojih se ovdje želimo prisjetiti. No, kako opisati povijest škole koja broji tolike skupine djece? Teško. Kako vjerno prikazati mukotrpan rad mnogih učitelja i roditelja i njihov nepobitan utjecaj na generacije učenika i njihove obitelji? Nemoguće!

Ipak, pokušat ćemo se prisjetiti njene prošlosti, kao i i razloga zbog kojeg je Hrvatska dopunska škola u Švicarskoj uopće i nastala. To je ljubav prema hrvatskoj riječi koja je oduvijek bila temeljem svih nas. Jezik je naš korijen i sidro. Možemo otploviti u najudaljenije krajeve svijeta, ali uvijek ćemo se pomoći materinskog jezika vraćati u našu sigurnu luku, usidreni u zagrljaj naše hrvatske majke. To nas zajedništvo pokreće da nastavljamo dalje i da se nosimo s onim što nam vrijeme donosi. A jezik? On se trajno razvija s nama i našom djecom, nadamo se još dugi niz godina!

Upravni odbor Udruge roditelja hrvatske dopunske škole

Hrvatska nastava u Švicarskoj: tri desetljeća tradicije

Hrvatska nastava u Švicarskoj službeno je započela s radom 8. rujna 1990. godine, iako su se roditelji u Badenu izborili za poučavanje vlastite djece na materinskom jeziku još davne 1973. godine, dok je Hrvatska bila sastavni dio SFRJ. U to vrijeme je u Švicarskoj djelovala Jugoslavenska dopunska škola u kojoj je službeni jezik bio srpskohrvatski, a zapravo se u istim razrednim odjeljenjima istovremeno podučavalo na pet jezika bivše SFRJ: srpskom, hrvatskom, slovenskom, makedonskom i albanskom. Za učitelje je to bilo organizacijski gotovo nemoguće, a za roditelje i djecu u stvari neprirodno, jer su se djeca kod kuće počela djelomično izražavati na drugim jezicima, a za njihova boravka u Hrvatskoj nisu se mogla dobro sporazumijevati. Također je razlika u kulturama bila velika. 1973.g. su se Hrvati iz Badena izborili za posebna odjeljenja za hrvatsku djecu, dok su diljem Švicarske i dalje djelovali mješoviti razredi. 1978.g. ukinuta su posebna razredna odjeljenja jer se smatralo da nisu bila sukladna Ustavu SFRJ.

Odluka je bila nedemokratska i jako je razočarala roditelje, koji su 1979.g. reagirali službenim zahtjevom s potpisima prema tadašnjim najvažnijim jugoslavenskim kulturnim ustanovama. Nažalost, akcija je bila bezuspješna, a ova nepovoljna situacija se nastavila još dugi niz godina. Ipak, Hrvati u Švicarskoj podigli su svoj glas i već prije gotovo pola stoljeća borili su se za svoja nacionalna prava.

INICIJATIVNI ŠKOLSKI ODBOR

Čim je u svibnju 1990. godine u Hrvatskoj došlo do propasti komunističkoga totalitarizma, sastao se 22.6.1990.g. Inicijativni odbor za osnivanje Hrvatske dopunske škole. Njegovi članovi bili su: Vladimir Boban, Zvonimir Čičić, pok. Josip Dobša, Grana Ferić, Stanislav Ferić, Marijan Jakopović, Tihomir Nuić i Jure Primorac. Andrija Babić iz Ženeve izabran je za tajnika. Odmah na sljedećoj sjednici u srpnju pridružio im se fra Karlo Lovrić, tadašnji ravnatelj hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj. Definirali su svrhu HN-a kao dodatne školske nastave iz hrvatskoga jezika i književnosti, hrvatske povijesti i zemljopisa, kao i

službena tijela Hrvatske dopunske škole. Za koordinatoricu su odabrali prof. Granu Ferić. Katoličke su misije odigrale glavnu ulogu u širenju vijesti o formiranju hrvatske škole i upisu učenika. Inicijativni školski odbor na sastanku 17. rujna 1990. preimenovan je u Glavni školski odbor (GŠO). Prvi predsjednik bio je pok. Josip Dobša, a nakon što je on 1991. godine obolio, za predsjednika GŠO-a izabran je Tihomir Nuić. 15. I. 1991. stigao je dopis ministra prosvjete, prof. dr. Vlatka Pavletića, da je Ministarstvo nakon uvida u rad Hrvatske dopunske škole suglasno s njenim radom. Taj je dopis preveden na njemački i dostavljan školama.

HRVATSKA DOPUNSKA ŠKOLA U ŠVICARSKOJ

Već jubilej pred vratima stoji,
Vi pitate, što se slavi, koji?
Onaj škole u Švicarskoj naše,
30 ljeta obljetnici paše.

U Genevi Babić prvi poče,
Svi Hrvati u tu školu hoće.
Malo djece, al veselo uče
Što ne čuju baš uvijek kod kuće.

Onda Zürich uz pomoć Misije
I natječaj važni raspisuje.
Učitelja potrebno je školi,
Nek se vidi tko Hrvatsku voli.

Javilo se učitelja više,
Svatko od njih po hrvatski diše.
Prostor našli u Sumatrastrasse,
Tu je škola katolička, zna se.

Zauzeta, al subotom nije,
Odmah počet... bolje što je prije.
Kakvo slavlje roditelja biše,
Svako malo, djece bilo više.

Ne pita se, kolika je cijena
Važno im je, stigla je promjena.
Nije puna, al' će brzo stići.
Hrvatsku će na prijestolje dići

Franjo Tuđman i ekipa uža.
Za nas vani pauza je duža.
Već u siječnju Vatikan se javi,
Sad Hrvatska punim gasom slavi.

A Pavletić pismeno se javlja,
Legalni ste i pečat svoj stavljaju.
Ubrzo se osnivaju nove,
Svatko svakog potiče i zove.

Nakon dvije, tri godine... više,
Dvije tisuće Škola brojke piše.
To su dani zbilja za analе.
Svaki Hrvat tražio kanale

Da pomogne, da još bolje bude,
A stranci se Hrvatima čude.
Domoljubi, premca nema njima,
Mogu biti uzor i drugima.

Školski odbor, volonteri bili,
Mnogo dobra Školi učinili.
Koordinatorice su bile
Grana, Stanka i pojavom mile.

Kad Konzulat u Zürichu poče,
Ambasadu već u Bernu hoće.
Putovnica kakvu vrijednost ima,
Hrvatstva je simbol sada svima.

fra Karlo Lovrić,
Međugorje, 26. travnja 2020
(pjesma ustupljena ljubaznošću
gđe. R. Studer-Babić s portala *Moja domovina*)

RAST I RAZVOJ HRVATSKE DOPUNSKE ŠKOLE

Prva škola otvorena je u Ženevi 8. rujna 1990. Njezin učitelj bio je Andrija Babić. Kronološki gledano, drugu dopunsку školu otvorila je Blagica Alilović 27. rujna 1990. u sanktgallenskome Buchsu. Od većih mjesta najkasnije je otvorena škola u glavnome švicarskom gradu Bernu. 1991. godine bile su otvorene škole na više od dvadeset mjesta. Sljedeće školske godine povisio se broj škola na 42, što je zahtijevalo više nastavnog osoblja i bolju organizaciju. Nakon nebrojenih molbi Zagrebu, Ministarstvo prosvjete, kulture, fizičke i tehničke kulture preuzima škole u rujnu 1993. godine., kada je imenovana i nova ravnateljica HN-a, prof. Stanislava Račić, koja je do tada radila kao učiteljica. Država je od tog trenutka preuzeila brigu za nastavu i nastavnike. Ministrica prof. Ljilja Vokić svojim dopisom od 15.11.1994. potvrdila je: „Po preporuči i zamolbi fra Karla Lovrića, voditelja HKM u Švicarskoj, Ministarstvo prosvjete prihvaća mogućnost prikupljanja dobrovoljnih priloga roditelja učenika HDŠ.“ Hrvatsku nastavu u Švicarskoj pokrenuli su i razvili domoljubi kojima je preuzimanje škole od države bilo veliko priznanje i priuštilo neopisive trenutke zahvalnosti i radosti.

Članovi UO-a UR HDŠ s učiteljicama i roditeljima, te generalnim konzulom RH u Švicarskoj, g. S. Mirkem, na godišnjoj skupštini 2019.g.

KOORDINATORICE HRVATSKE NASTAVE U ŠVICARSKOJ 1990.-2020.

1990.-1993.
GRANA FERIĆ-DEPOLO

1993.-2001.
STANISLAVA RAČIĆ

2001.-2005.
EDITA GUBERINA

2005.-2007.
MARIJANA ČORLUKA

2007.-2009.
ANDREA RADMAN

2009.-2011.
MARINA PRAŽETINA

2011.-2013.
GORDANA KEŠINA

2013.-2015.
ANDREA RADMAN-KOMLJENOVIC

2015.-2017.
NATAŠA BALIĆ

2017.-2019.
ALEKSANDRA ŠEREMET

2019.-2020.
BOŽICA MATAK

2020.
BOŽENA ALEBIĆ

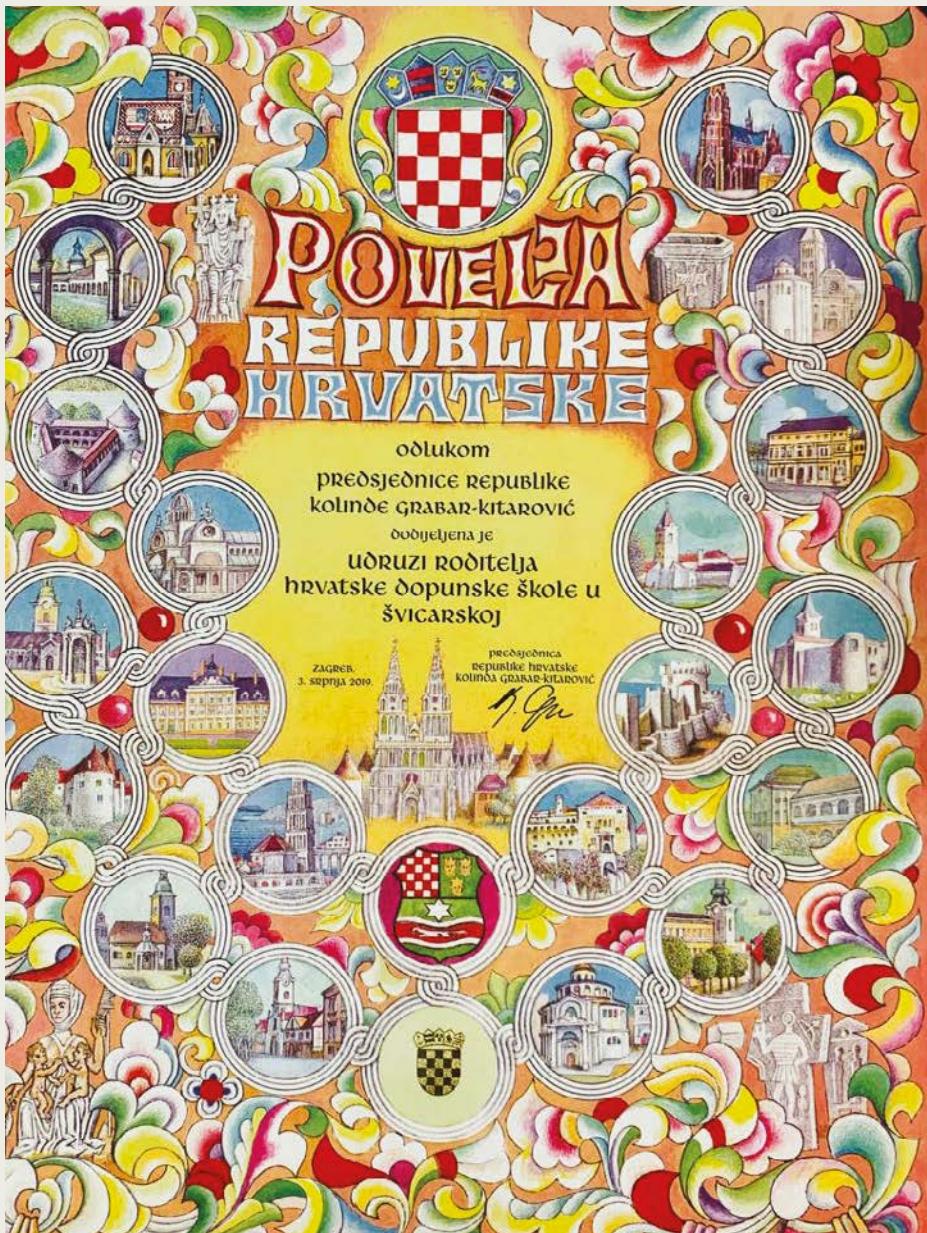

GRANA FERIĆ-DEPOLO, PRVA KOORDINATORICA HNUŠ

BROJ ŠKOLA, UČITELJA I UČENIKA OD 1990./91.

školska godina	škole	učitelji	učenici
1990./91.	40	40	1000
1991./92.	42	49	1200
1992./93.	36	40	1062
1993./94.	37	32	1084
1994./95.	41	25	1217
1995./96.	52	22	1645
1996./97.	61	21	1879
1997./98.	68	24	2119
1998./99.	74	25	2129
1999./00.	79	27	2200

Hrvatska nastava u Švicarskoj i upravni odbor udruge roditelja danas

Nastava se u školskoj godini 2020./2021. provodi na sveukupno 51 nastavnom mjestu u 17 švicarskih kantona. Ukupan broj nastavnih skupina je 98, a nastavu pohađa sveukupno 631 učenik, istu obavlja 13 učitelja.

Upravni odbor Udruge roditelja u ovom trenutku ima svega 7 članova. Neki su nas zbog privatnih obveza napustili, te im ovom prilikom želimo iskazati našu istinsku zahvalnost za svaku minutu njihova dobrovoljnog rada velikodušno uloženog u Hrvatsku nastavu u Švicarskoj.

U ovoj, kao i u prošloj školskoj godini, ostvarili smo niz projekata. Neki su pak projekti, unatoč našoj velikoj volji, ostali neostvareni. Radi se o organizaciji svečane proslave tridesete obljetnice Hrvatske nastave u Švicarskoj. Dosta smo vremena proveli u planiranju, ali pandemische prilike nisu nam dozvolile ostvarenje

ovog događaja. Ipak, na neke smo projekte nadasve ponosni. Prvenstveno je to nova internetska stranica, koja je odnedavno u funkciji. Ovo nije dovršen projekt, te je potrebno obaviti još mnogo tehničkih i sadržajnih prepravaka. Ipak, modernizirano lice Hrvatske nastave u Švicarskoj smiješi nam se već s ekrana. Hvala svim učiteljicama i učitelju na sudjelovanju u realizaciji ovog opsežnog projekta. Osim uobičajenih projekata nabave nastavnih materijala, također smo redizajnirali i tiskali promotivne letke. Oni su sadržajno obogaćeni učeničkim radovima, što nam predstavlja veliko zadovoljstvo. Jedan kratki projekt bio je sudjelovanje u humanitarnoj utrci za udrugu Vukovarski leptirići, u čemu smo zaista uživali. Ovo proteklo vrijeme za sve nas bilo je izazovno i morali smo se prilagoditi njegovim zahtjevima. Sastanke smo u većini slučajeva bili prisiljeni

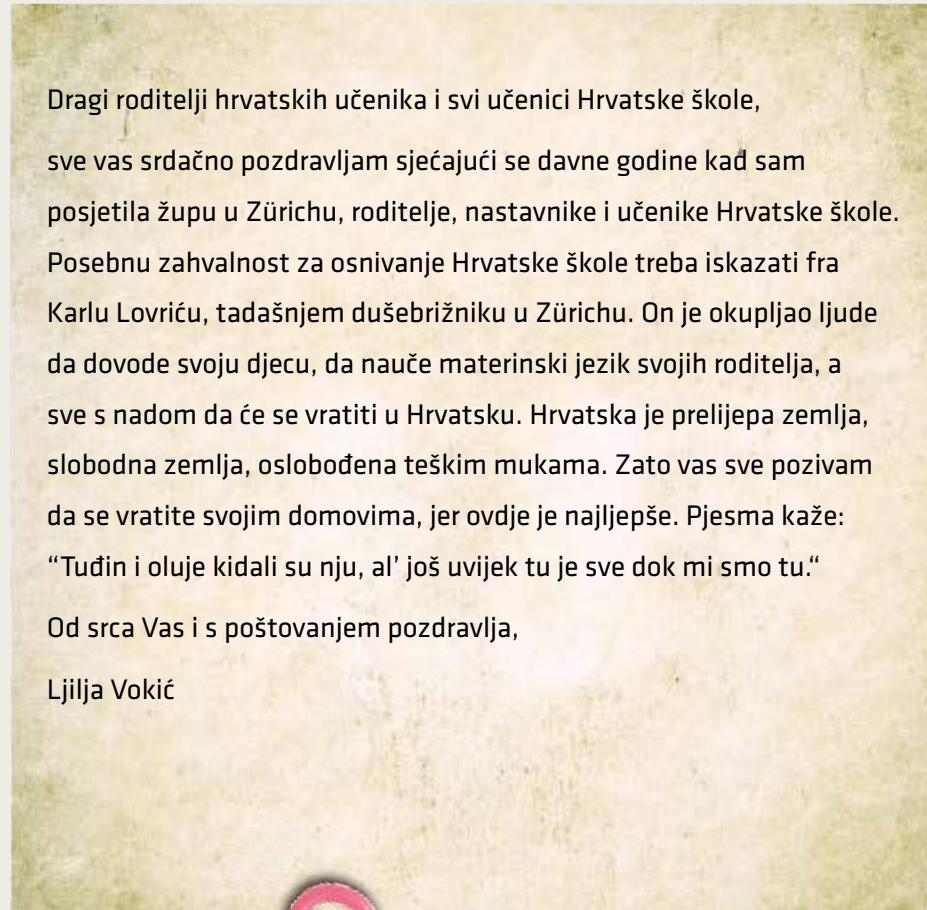
opravljati digitalnim putem, te nam je posebno žao što je u ovoj jubilarnoj godini izostala naša grupna fotografija s godišnje skupštine. Tužna vremena donijela su jedan isto tako tužan projekt pa smo pomagali Hrvatskoj humanitarnoj udruzi u Švicarskoj, prvenstveno ustupanjem naših prostorija i u prikupljanju i organizaciji humanitarne pomoći za potresom pogodjena područja u Hrvatskoj. U začecima je i projekt uspostavljanja funkcionalne javne knjižnice s hrvatskom građom u našim višenamjenskim prostorima u Dietikonu. Tome se jako veselimo i nadamo se boljim vremenima u kojima će knjižnica zaživjeti. Iako znatno umorniji zbog svih ovih nenadanih situacija, s velikim optimizmom gledamo u skoru budućnost hrvatske škole.

Upravni odbor Udruge roditelja HDŠ

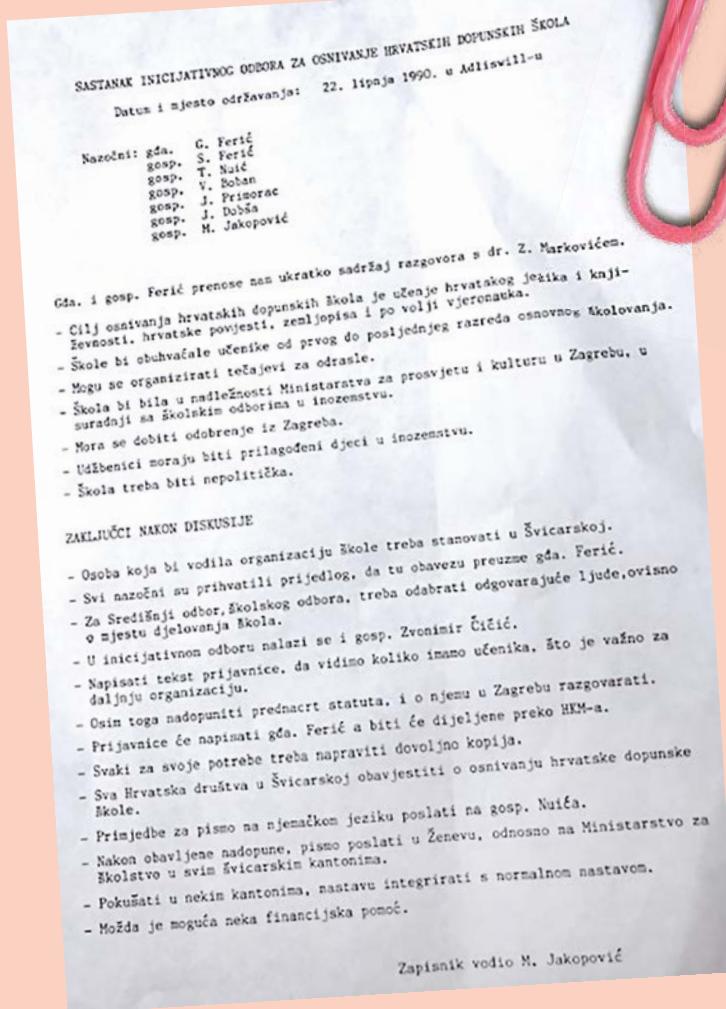

Članovi GŠO HDŠ na Godišnjoj skupštini održanoj 23.01.2001. g.: Stanislav Ferić, Mićo Gašić, Jure Primorac (blagajnik), Grana Ferić, ravnateljica i Stanislava Račić. Predsjednik GŠO HDŠ tada je bio Tihomir Nuić (nedostaje na slici). Za govorničkim pultom prof. Slavko Novokmet, doministar za prosvjetu i kulturu u Vladi RH.

Godišnja skupština 2001.g.

OSNIVANJE

Povijesni dokument: 22. lipnja 1990. g. sastao se u Adliswilu Inicijativni odbor za osnivanje Hrvatske dopunske škole u Švicarskoj. Članovi Inicijativnog odbora, a ujedno i prvi članovi GŠO HDŠ-a bili su: Stanislav Ferić, Grana Ferić, Tihomir Nuić, Vladimir Boban, Jure Primorac, Josip Dobša i Marijan Jakopović. Naknadno se još GŠO-u HDŠ pridružio tadašnji ravnatelj Hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj fra Karlo Lovrić.

Tekstove i fotografije u ime UO-a uredila: Mija Rajič

Izvori:

Arhiv HDŠ

g. Jure Primorac

T. Nuić, *Tri desetljeća Hrvatske nastave u Švicarskoj*, Matica, br. 8/9, 2020.g.

dr. Fra Viktor Nuić, *Četrdeset godina duhovne skrbi o Hrvatima u Švicarskoj*, Movis, Zagreb-Zürich, 2001.g.

Mia Ineichen, 1. r., Luzern

Pohađanje hrvatske nastave kao obiteljska tradicija

Ove godine u Švicarskoj Konfederaciji obilježava se 30. godišnjica održavanja hrvatske nastave. Tim povodom učiteljica Ana Leko razgovarala je s roditeljima koji su na samom početku pohađali hrvatsku nastavu, a danas rado dovode svoju djecu i time postaju primjer drugim mladim roditeljima koji se možda dvoume oko toga koliko bi njihovoj djeci značila i koristila hrvatska škola. Naravno, i djecu smo upitali za njihovo mišljenje i iskustvo hrvatske škole.

A: Dragi roditelji, za početak recite nam nešto o sebi i o vašim početcima u hrvatskoj školi.

Pere: Zovem se Pere Markić, rodio sam se 1980. godine, a 1993. godine doselio sam se u Švicarsku u Ticino, točnije u Biascu. Odmah sam krenuo u hrvatsku školu i tu sam se osjećao jako dobro. Bili smo dobra grupa, bilo nas je desetak. I moj brat Ante krenuo je odmah sa mnjom, svi su nas dobro prihvatali i odmah smo se sprijateljili s ostalima: Stipom, Jurom, Danijelom... Sjećam se da su neki dolazili čak i iz Faida. U Švicarskoj školi mi je bilo malo teže, ali Stipe mi je pomagao i jedna kolegica iz razreda, Ankica.

Stipe: Zovem se Stipe Drinjak, rodio sam se u Livnu i doselio sam se u Biascu kad sam imao 5 godina, 1987. Krenuo sam u švicarski vrtić i dosta brzo naučio talijanski. U hrvatsku školu krenuo sam odmah na početku kada se organizirala, početkom devedesetih, prvi učitelj bio je Branko Ćurić. U to vrijeme, zahvaljujući između ostalih i mom ocu, Hrvati u Biasci angažirali su se kako bi se započelo s katoličkom misijom u Ticinu i tako je i bilo. Uz pomoć svećenika fra Karla Lovrića i fra Ante Medića počele su se održavati mise na hrvatskom jeziku i tako je otprilike u isto vrijeme počela djelovati katolička misija u Ticinu i to u Biasci i hrvatska škola.

Ljubica: Zovem se Ljubica Jeleč, u Švicarsku sam se doselila 1991. godine s nepunih sedam

godina. U hrvatsku školu krenula sam 1994. i pohađala sam je do 1998. godine. Nastava se održavala u školi u Emmenbrücke, a učiteljica se zvala Ana Štefančić. Bilo nas je desetak, svi različitih uzrasta. U redovnoj školi bilo mi je teško u početku jer nisam znala ni riječi njemačkog, ali jedna djevojčica rodom iz Srbije mi je puno pomogla.

A: Kakvo je vaše sjećanje na hrvatsku školu, jeste li rado dolazili na nastavu, koji su vam događaji ostali u sjećanju?

Pere: Sjećam se da mi u hrvatskoj školi nije bilo teško, svakako lakše nego djeci rođenoj u Švicarskoj. Sudjelovali smo u proslavama za svetog Nikolu, recitirali... Nikolinja su mi ostala u najljepšem sjećanju. Išli smo i na izlete, na CROMIN, igrali smo nogomet, družili se itd.

Stipe: Hrvatska škola ostala mi je u lijepom sjećanju kao i učitelji Branko i Vlasta. Rado sam dolazio u hrvatsku školu, pomalo i za to da se družim s drugim vršnjacima Hrvatima. Dolazio je i moj brat, Pere i njegov brat... Jedan je dječak kod kuće pričao samo talijanski i kako je napredovao dolazeći u hrvatsku školu. Nikolinja su mi ostala u jako lijepom sjećanju.

Ljubica: Jako sam voljela ići u hrvatsku školu. Ostalo mi je u sjećanju kao djetetu da se u godinama prije devedesetih nije u svim prilikama smjelo otvoreno reći da smo Hrvati, a kamoli naglašavati to. U hrvatskoj školi sam se osjećala kao *svoj na svom*: ponosno smo isticali tko smo i što smo, učili smo svoj jezik i kulturu, povijest, geografiju... Jako me zanimalo gradivo. Neke kolege sam poznavala otprije, a neke sam upoznala u hrvatskoj školi. Moram reći da sam i danas s nekim ostala u kontaktu. U lijepom sjećanju ostali su mi izleti u Europa Park, priredbe za Majčin dan i Nikolinje, a najviše mi je ostao u sjećanju An-

tuntun i gospodin Fulir iz filma *Tko pjeva, zlo ne misli* (smijeh).

A: S obzirom na vaše lijepo iskustvo hrvatske škole, bilo je za očekivati da ćete upisati i vašu djecu. Koji su bili vaši motivi da ih upišete u hrvatsku školu i kakvo je vaše iskustvo sada kao roditelja učenika koji po-hadaju hrvatsku nastavu?

Pere: Supruga i ja smo sretni što naša kći ima priliku polaziti hrvatsku nastavu u Biasci. Važno nam je da na nju prenesemo ljubav prema hrvatskom jeziku i korijenima. Laura ide tek u prvi razred, ali već se vidi napredak, npr. uočava hrvatska slova puno bolje nego prije. Budući da tu žive i naši roditelji nastojimo njegovati što više našu tradiciju i običaje, govoriti s djecom kod kuće hrvatski iako kćeri ponekad odgovore na talijanskom, mi ne odustajemo. Laurina učiteljica u Švicarskoj školi upoznata je s tim da je njen materinski jezik hrvatski te da pohađa i hrvatsku nastavu. Smatra to pozitivnim za Lauru i cijeni njen trud. Što se tiče straha koji imaju neki roditelji da će hrvatski jezik previše utjecati na talijanski i ometati djecu u redovnoj školi, mi zasad primjećujemo puno veći utjecaj talijanskoga na hrvatski, što je i očekivano.

Stipe: Svoje kćeri šaljem u hrvatsku školu da nauče pravilno govoriti i pisati hrvatski. Ne želim da se hrvatski jezik „izgubi“ u njihovim životima zbog utjecaja talijanskog. Važno mi je da znaju nešto više o Hrvatskoj, povijesti, geografiji, kulturi... Kod kuće pričamo hrvatski većinom, ali dogodi se ponekad da djeci kad nas nešto pitaju na talijanskom, odgovorimo na talijanskom. Mlađu kći Lanu upisali smo s nepunih pet godina, a jedan od razloga bio je i da se održi grupa u Biasci. Par godina bilo ih je samo troje, ali ove godine konačno pet i dolazi ih još iduće godine. Što se tiče redovne škole, i tete u vrtiću i učiteljice hvale to što djevojčice znaju još jedan jezik.

Ljubica: Sretna sam što se otvorila hrvatska škola u Mendrisiju prije tri godine i što smo dobili priliku upisati našu djecu. Kći Illiana upisala se na samom početku, a prošle godine i Michelle se upisala u prvi razred. Želim da nauče pravilno govoriti i pisati hrvatski jezik te da nauče malo više o Hrvatskoj. Dječovi i bake vratili su se u Hrvatsku i bilo bi jako tužno da danas, sutra dođu u Hrvatsku i ne mogu pričati s prabakom, na primjer. Kćeri nisu imale problema u redovnoj školi iako sam se ja malo pribjavala na početku da će biti zbunjene i miješati slova. Njihovi učitelji pohvaljuju to što idu u hrvatsku školu.

A: Osim toga što ste djecu upisali u hrvatsku školu, na koji još način potičete razvijanje njihovog odnosa s Hrvatskom i učvršćivanje korijena?

Stipe i Pere: Godišnji odmor provodimo u Hrvatskoj, imamo prijatelje i kumove u cijelom Ticinu, često se družimo zajedno i na to potičemo i našu djecu. Odazimo na hrvatsku misu, podržavamo sve aktivnosti hrvatske zajednice i katoličke misije u Ticinu.

Ljubica: Nastojimo da što više vremena provedu ljeti kod djeda i bake u Hrvatskoj, da

Stipe s kćerima Lanom i Lorenom

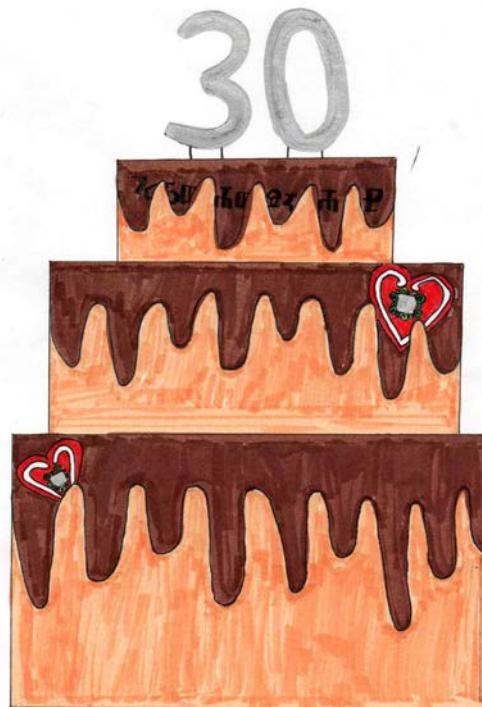

Pere s kćeru Laurom

VOLIM HRVATSKU NASTAVU

Pohađam hrvatsku nastavu od prvog razreda osnovne škole, dakle već skoro šest godina. Prve četiri godine hrvatsku nastavu nam je predavala učiteljica Dunja Mlinjarić, a od školske godine 2019./2020. imamo novu učiteljicu, Martu Obad. Na početku sam se bojala da će biti naporno kao u redovnoj školi, ali nije. Učimo hrvatski na zabavan način. Volim ići na hrvatsku nastavu jer je zabavno, a puno i naučimo. Bez znanja koje sam na njoj stekla možda ne bih znala napisati ovaj sastavak. Puno učimo kroz različite igre. Najdraže mi je kada nam učiteljica Marta izradi PowerPoint prezentacije. Prije praznika na nastavi često imamo radionice pa tako izrađujemo božićne anđele, uskrsne čestitke i igramo različite edukativne igre. Ne učimo samo hrvatski jezik, već i hrvatsku povijest i zemljopis. Obožavam kad zajedno idemo na izlete. Išli smo na klizanje, skijanje i roštiljanje. Ta druženja su uvijek jako zabavna i vesela, kako za nas djecu, tako i za naše roditelje. Voljela bih ići na hrvatsku nastavu do kraja osnovne škole. Jako sam sretna što ovdje u Švicarskoj imamo mogućnost pohađanja hrvatske nastave i žao mi je što više hrvatske djece ne iskoristi tu mogućnost i pohađa je jer baš ovdje u Emmenbrücke ima jako puno Hrvata iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Elena Bilobrk, 6.r., Emmenbrücke Riffig

Sara Perković, 7. r., Brunnen

Hrvatska škola Biasca 1991.92.

posjećuju rođbinu. Primijetili smo da ovisno o tome u kojem su kraju Hrvatske bile, taj dijalekt počinju govoriti. Nedavno su se vratile iz Hrvatske i ubacile *kaj!* Također, sklopile su i prijateljstva s djecom koja govore samo hrvatski i sada se s njima dopisuju na hrvatskom jeziku. Također, odlazimo na hrvatsku misu i sudjelujemo što više u aktivnostima hrvatske zajednice i katoličke misije u Ticinu.

A: Da vidimo što kažu cure. Volite li dolaziti u hrvatsku školu?

Laura Markić (1. r.): Volim ići u hrvatsku školu. Najviše volim kad gledamo film. Lijepo je kad se družim s drugom djecom i tu sam upoznala Catherine. Želim dobro govoriti hrvatski kada odemo na more na ljetu.

Lorena (6. r.) i Lana (3. r.) Drinjak: Mi smo ponosne što idemo u hrvatsku školu. Volimo dolaziti na nastavu zato što nam se sviđaju listići koje radimo, sviđa nam se što ćemo naučiti hrvatski jezik pravilno. Najviše nam se sviđa kada gledamo film. Šaljemo djecu jednoga dana u hrvatsku školu ako je bude!

Iliana Jeleč (6. r.): Da, zato što učimo zanimljosti o Hrvatskoj, a tu su mi i prijatelji. Najviše mi se dosad svidio horor za djecu, *Koko i duhovi*, te kada smo izrađivali veliku kravatu i ukrašavali je licitarskim srcima.

Michelle Jeleč (2. r.): Da, volim ići u hrvatsku školu i učiti hrvatska slova. A tu su i Nati, Viki, Sara, Niko...

A: Dragi roditelji, što biste poručili drugim mlađim roditeljima u Ticinu i u Švicarskoj za kraj?

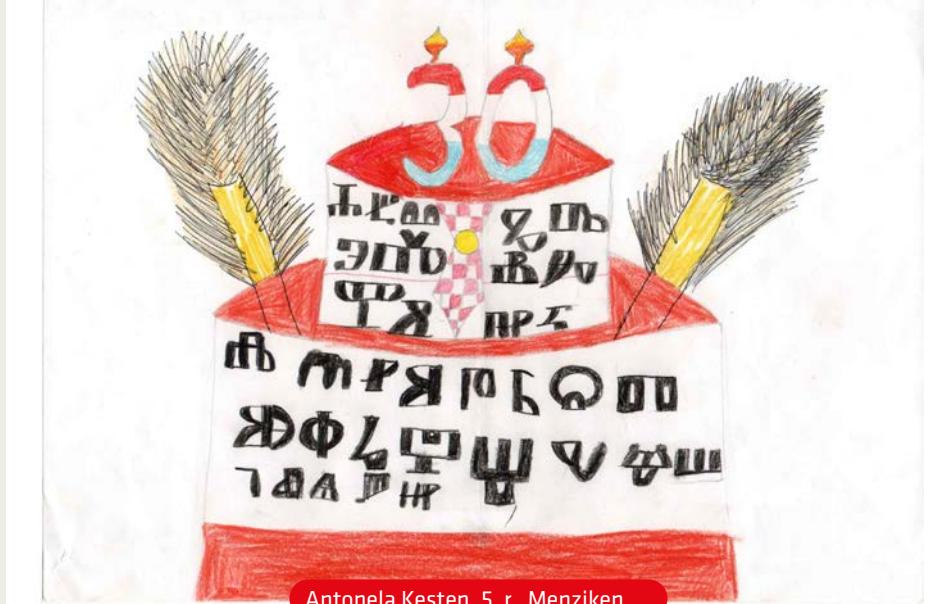
Pere: Bilo bi lijepo da svi koji mogu upišu djecu u hrvatsku školu. Smatram da je naša dužnost poticati djecu da uče hrvatski jezik, da steknu znanje i temelje za budućnost. U osam godina puno se toga može naučiti, a s druge strane imat će lijepo uspomene i prijateljstva kad odrastu.

Stipe: Pozvao bih sve roditelje da upišu svoju djecu u hrvatsku školu jer je to za njihovo dobro. Hrvatski mora biti zajednički jezik Hrvatima van domovine, osobito onima koji žive u Švicarskoj jer nekada dio obitelji živi u njemačkom kantonu, a dio u talijanskom. Stariji

Mojih sedam godina u hrvatskoj školi

Prije sedam godina prvi put došao u hrvatsku školu. Krenuo sam u drugi razred. Prvi je dan bio dosta stresan za mene. Nisam znao što će biti pa sam sjedio i bio miran. Bilo nas je deset, neku djecu sam poznavao već od prije, a neke sam video prvi puta. Moram priznati da sam bio malo uplašen i nervozan jer sam znao da ću se morati predstaviti, a to mi se baš nije svidjelo jer sam bio mali. Kad je bilo gotovo i kad sam rekao svoje ime, sve je postalo lakše i ljestve. Igrali smo igre i do kraja prvoga dana svi smo bili dobri prijatelji. Učiteljica je bila simpatična i dobra. Trudila se da nam bude lijepo i da nas nauči što više. Bilo mi je jako lijepo u školi i jedva sam čekao kada ću ponovo doći. Moja poruka svima koji nisu sigurni hoće li ići u hrvatsku školu je – dodite! Razmislite kako provedete vrijeme poslije nastave. Gledate televiziju, tipkate po mobitelu, a možete doći u hrvatsku školu koja traje samo sat i trideset minuta. Naučit ćete pravilno govoriti, čitati, pisati, mnogo o prošlosti i kulturi naše domovine Hrvatske. Naučit ćete mnogo o gradovima i raznolikosti naše lijepе Hrvatske. Važno je spomenuti odmor za učenike kada se zajedno družimo i igramo. Ja odlazim petkom u hrvatsku školu i kada završim, čeka me lijep vikend. Mogu reći da sam nakon sedam godina puno toga naučio. Sretan sam kada mogu pomoći mlađim učenicima u pišanju i čitanju jer sam ja to već naučio, čak i tešku hrvatsku gramatiku bolje razumijem. Sada mnogo bolje govorim hrvatski, znam mnogo više o geografiji i povijesti svoje lijepе domovine.

Maximilian Lovrić, 8. r., Pfäffikon

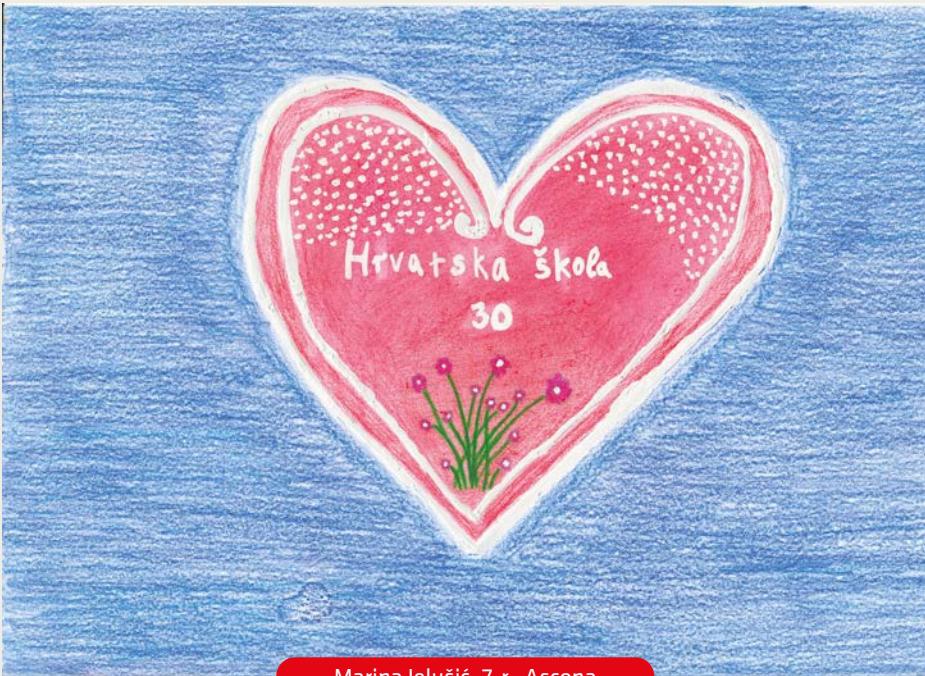

Antonela Kesten, 5. r., Menziken

mogu razgovarati, ali što je s djecom? Šteta bi bilo da zaborave ili ne nauče svoj jezik.

Ljubica: Primjećujem da roditeljima danas nije toliko važno da djeca govore hrvatski. Mnogo mlađih i djece u Ticinu ili ne govori hrvatski ili s puno poteškoća komuniciraju na hrvatskom. Čini se kao dodatni razlog da se djeci upiše u hrvatsku školu, ali s druge strane, možda baš zato ne upisuju djecu. Možda bi trebalo više prilagoditi program hrvatske nastave za djecu koja ne govore hrvatski u nadi da bi to potaklo mlade roditelje čija su djece negovornici da dođu u hrvatsku školu. Na kraju, svako znanje dobro dođe, nešto će djeci sigurno ostati u pamćenju pa makar to bio i gospodin Fulir (smijeh). Nadam se da dok roditelji to ne shvate neće biti prekasno i da neće nestati hrvatske škole u Ticinu.

Fotografije: učiteljica Ana Leko

Marina Jelušić, 7. r., Ascona

Dvije generacije učenika Hrvatske nastave

Povodom 30. obljetnice Hrvatske nastave u Švicarskoj, donosimo kratak osvrt jedne bivše učenice, a danas mame najnovije generacije učenika, Ivane Barbarić i njenog sina, Josipa Barbarića, učenika 2.r.

Mama Ivana (djevojački Jurkić): Ja sam išla u Hrvatsku školu u Zürich od 1998. - 2003. godine (3. - 8. razred). Voljela sam ići, a željela sam naučiti ispravno čitati i pisati hrvatski. Mom suprugu i meni jednako je tako danas važno da naš sin Josip ide u hrvatsku školu, da zna svoj materinski jezik i da se druži s prijateljima.

Sin Josip: Volim ići u Hrvatsku školu zato što su jako dobre učiteljice. Volim učiti hrvatski i družiti se s prijateljima.

Predivno je svjedočiti ljubavi za Domovinu, jezik i narod koja se čuva generacijama i prenosi s koljena na koljeno.

Ivana i Josip Barbarić, 2.r., Bülach

Elena Bilobrk, 6. r., Emmenbrücke Riffig

Sjećanje na hrvatsku školu

Hrvatska dopunska škola će mi zauvijek ostati u lijepom sjećanju. U hrvatskoj školi sam puno učila o našem jeziku, pravopisu i kulturi. Najviše ću pamtitи prièrede za Nikolinje i Majčin dan koje smo moji prijatelji u hrvatskoj školi i ja rado pripremali s učiteljicom te poslije izveli u dvorani pred publikom.

Kristina Šimić, Arau

Za usporavci i sjećanje na šk. god. 2006./2007.
u HDSS Dietikon, 30. lipnja 2007.

Andrijana Matić

Prva generacija srednjoškolaca hrvatske nastave u Dietikonu

Prije petnaest godina u Dietikonu je bila pokrenuta nastava za učenike srednjoškolce utemeljena na kurikulumu hrvatske nastave za treću razinu učenja hrvatskoga jezika i kulture. Isprva se nastava održavala subotom prijepodne i nastavu su polazili učenici devetih razreda švicarskih škola, njih četvero.

Članak uredila i pripremila: učiteljica Andrijana Matić Matičević

Kako se povećavao broj učenika, tako je i rastao broj skupina pa se nastava, osim subotom, održavala još i petkom poslijepodne. Nastavu su počeli učenici iz Züricha, Basela, Aaraua, Rhenfeldena, Spreintebacha, Jone, Wettingena, uglavnom iz središnjeg i zapadnog dijela Švicarske. Zanimljivo je kako su učenici bili spremni žrtvovati svoje vikende, slobodno vrijeme te dolaziti na hrvatsku nastavu kako

bi njegovali svoj materinski jezik i razvijali znanje o hrvatskom jeziku i hrvatskoj kulturi. Nitko od njih se nikada nije potužio da mu je teško, svi su se radovali novim temama, projektima, izletima i susretima. Meni kao učiteljici bila je čast i zadovoljstvo izvesti prvu generaciju hrvatskih srednjoškolaca sa završenom 3. razinom poznavanja hrvatskoga jezika. Toliko ljubavi, požrtvovnosti, toliko vjere i nadanja bilo je u tim mlađim ljudima. Oni nikada nisu posumnjali da ono

što čine nema smisla, nego su letjeli hrabro kao sokolovi ljubeći boje hrvatske zastave. Bili smo svi dio jednog predivnog sna u kojem se uči kako se ljubi Domovina. Ponosno mogu reći da Hrvatska i Hrvati imaju sinove i kćeri koji su mi pokazali koliko vole i poštuju svoje ime. Sigurna sam da će svi oni, danas već odrasli ljudi, sva ta svoja iskustva i ljubav prema Hrvatskoj prenijeti i na svoju djecu, budućim učenicima Hrvatske nastave u Švicarskoj.

Marina Jurišić jedna je od mojih prvih učenica koja je završila srednjoškolski gimanskijski program hrvatske nastave u Dietikonu. Povodom tridesete obljetnice Hrvatske nastave u Švicarskoj napisala je kratki osvrt na svoje dane provedene u hrvatskoj školi.

Moje subote u srednjoj hrvatskoj školi

Nije uvijek bilo lako i zabavno meni i mojim roditeljima ustajati rano subotom niti je bilo lako putovati sat vremena od Rheinfeldena do Dietikona gdje sam pohađala srednju hrvatsku dopunsku školu. Puno

učenika i učenica je nakon završene osnovne škole odustalo od daljnog pohađanja srednje škole hrvatskoga jezika i kulture. Znala sam se puno puta pitati zašto ja nastavljam pohađati srednju školu hrvatskoga jezika i kulture? Oduvijek sam bila savjesna osoba, ali tada mi se to činilo previše. No, ono što se na početku činilo kao kazna, brzo se promjenilo. Ispostavilo se da nisam mogla ni sanjati što bih sve propustila da nisam nastavila pohađati hrvatsku nastavu. To dragocjeno iskustvo me nije samo naučilo više o hrvatskoj kulturi, povijesti i književnosti, također me je naučilo razmišljati, preispitivati se, pitati se tko sam, kroz literaturu, glumu i priču... Upoznala sam vrlo ljubaznu i velikodušnu učiteljicu. Još uvijek sam joj zahvalna na njezinom stavu prema životu, na snazi da pokrene stvari, da se pouzda u snagu u sebi i nas nauči da samo možemo biti najbolji u tome što zaista jesmo. Vrlo sam sretna što sam upoznala zanimljive prijatelje i bila ispunjena osjećajem pripadnosti koji je u meni još i danas. Da mogu još bih ustajala subotom i dalje čitala Augusta Šenou i stihove: "Oj, budi svoj!" To mi je bila omiljena pjesma i preporučila bih da ju svatko pročita. Danas, deset godina kasnije studiram psihologiju u Zürichu i još uvijek jako cijenim to jedinstveno i posebno iskustvo koje je puno doprinijelo mom osobnom životnom putu.

Marina Jurišić

Trideset balona iz Nussbaumena za trideset godina Hrvatske nastave u Švicarskoj

Djeća su uvijek voljela rođendane. Radi li se o rođendanu ili obljetnici, njima je zapravo svejedno. Važno je da se nešto slavi! Stoga su s velikim veseljem prihvatile proslavu tridesete obljetnice hrvatske škole u nastavi. Druženje smo započeli razgovorom o značenju i važnosti materinskog jezika. Učenici su odjednom živahno razgovarali o tome koliko svakom od njih znači pohađanje hrvatske škole, a potom su vlastiti doživljaj spremno pretočili u mnoštvo riječi i boja kojima su ispunili balone. Bilo je svakakvih ideja pa su u jednom trenutku zaključili kako hrvatska škola više nije dijete, već je odrasla jer joj je trideset

godina. Potom su raspravljali je li dobra i donijeli odluku da je bolja od najbolje. Neki su rekli da je baš smješna i zabavna dok su drugi smatrali kako je u svakom slučaju poučna, velika i bitna. Osim toga, nazvali su je modernom, veselom i zanimljivom. Ono što je na svakom osmišljenom balonu i u svakom trenutku zajedničkog razgovora bilo jasno, važnost je i utjecaj koji hrvatska škola ima na učenike. Požrtvovnost, rad i ljubav mnoštva učenika, ali i njihovih učitelja i roditelja kroz desetljeća zaista su vrijedni divljenja. Stoga smo im ovom gestom pokušali zahvaliti na darovanom vremenu.

Tekst i fotografija: Maja Rajić

BUDI SVOJ!

Oj, budi svoj! Ta stvoren jesu čitav,
U grudi nosiš, brate, srce cijelo;
Ne kloni dušom, i da nijesi mlitav,
Put vedra neba diži svoje čelo!
Pa došli danci nevolje i muke,
Pa teko s čela krvav tebi znoj,
Ti skupi pamet, upri zdrave ruke,
I budi svoj!

Oj, budi svoj! Znaj, tvoja glava mlada
Nebolike ti zlatne sanke budi,
Ko sivi soko uzvine se nada,
Al' svijet je svijet, i ljudi tek su ljudi.
Da, zbilja goni s uzglavlja te meka,
U sebični te zovuć svijeta boj;
Ma što te, brate, u životu čeka:
Ti budi svoj!

Oj, budi svoj! Taj svijet ti nije pakô,
Ni raj ti nije; rodi trnom, cvjetom;
Ni desno, lijevo da se nijesi mako,
Već ravno podi, dok te nosi, svijetom:
Koracaj bez obzira krepko, živo,
Sudbina dok ne rekne tebi: Stoj!
I pravim drži pravo, krivim krivo,
I budi svoj!

Oj, budi svoj! Ta Božji ti je zamet,
A Bog sve mrzi, što je laž i varka;
I neka ti je vazda vedra pamet,
I srce vrelo, duša čista, žarka;
Nek' ravno um i srce tvoje važu,
Tek tako bit će čovjek, brate moj!
Da zli i dobrí ljudi smjerno kažu:
Da, on je svoj!

Oj budi svoj! Al' brat ti budi braći,
I radi za svijet, al' ne slušaj pljeska;
I ljubi svijet, al' ne nadaj se placi,
Jer hvala ljudska voda je vrh pijeska,
U tvojoj svijesti hvala ti je trudu,
S poštena tekar lica teče pošten znoj,
I nijesi, brate, živio zaludu,
Kad jesu svoj!

Oj, budi svoj, i čovjek ljudskog zvanja!
Pa diži čelo kao sunce čisto;
Jer kukavica tek se hrđi klanja,
Tvoj jezik, srce nek su vazda isto.
Za sjajnim zlatom kô za Bogom gledi
Tek mičenika ropskih podli roj;
Ti gledaj, da l' i duša zlata vrijedi,
Pa budi svoj!

Da, budi svoj! Pa dođe l' poći hora,
Gdje tisuć zvijezda zlačenih se vije,
Kad čovjek račun završiti mora,
I ti ga svršuj, nek ti žao nije;
Jer tvoje srce šapnuti će tijo:
Oj mirno, brajne, sad si račun zbroj!
Poštenjak, čovjek na zemlji si bio:
Ta bio svoj!

August Šenoa, Vrijenac, 1874.

Vremeplov

Nije toliko važno da čovjek ima precizan švicarski sat, koliko je važnije da je orijentiran u vremenu u kome živi.

Gustav Krklec

VREMEPOV AKTIVNOSTI HN U ŠVICARSKOJ RUJAN 2020.

RUJAN

- **upoznavanje s djecom i roditeljima:** Arbon, St.Gallen, Balgach, Uzwil

- **23.09. - Jukibu knjižnica - čitanje priča na hrvatskom i njemačkom jeziku:** Oftringen, Basel, Brunnmatt, Basel Wasgenring, Liestal, Rheinfelden

LISTOPAD 2020.

LISTOPAD

- **5.10. - 9.10. - projekt *Povijest Hrvatske - Stara povijest Hrvatske 6.st.-17.st. /***

Učenici, roditelji i učiteljica u Jukibu knjižnici

Suradnja s Jukibu knjižnicom u Baselu

ČITANJE PRIČE NA HRVATSKOM JEZIKU

U sklopu projekta Geschichtenbaum Gradske knjižnice JUKIBU, koji se redovito ostavaraju tijekom školske godine u suradnji s učiteljima materinskoga jezika i kulture u Baselu, 23. rujna 2020.g. održano je čitanje na hrvatskom i njemačkom jeziku. Čitanju su nazočili učenici HN Basel (Brunnmatt i Wasgenring) i HN Liestal. Nakon čitanja održana je radionica vezana za naslov i temu priče Stanislava Marijanovića *Knjiga čarobnih formula*. Za sve ljubitelje knjiga, dobrih priča, one koji njeguju i vole hrvatski jezik ovo je bila prilika da otkriju ljepotu izražajnosti hrvatskih riječi, nauče, ali i osmisle neku novu riječ te ju ilustriraju. Sve čarobne formule su uspjele, a rezultat su novonastale riječi i crteži izmišljenih likova. U knjigama je sve moguće, ali i u mašti onih koji vole čitati i slušati priče, posebno ako ih se sluša na materinskom jeziku.

Tekst i fotografije priedila: učiteljica Andrijana Matić Matičević

Čudnovata čudovišta - novotvorenice

Nova povijest Hrvatske 19.st.-21.

st.: Rothrist, Bern, Langenthal,
Münchenbuchsee, Thun

- **Mjesec hrvatske knjige:** Nussbaumen

- Projektna nastava – **Upoznajmo jedni druge:** Nussbaumen

- 12.10. – 16.10. – radionica – **Jesenske**

razglednice: Villars-sur-Glane , Naters,
Yverdon-les- Bains

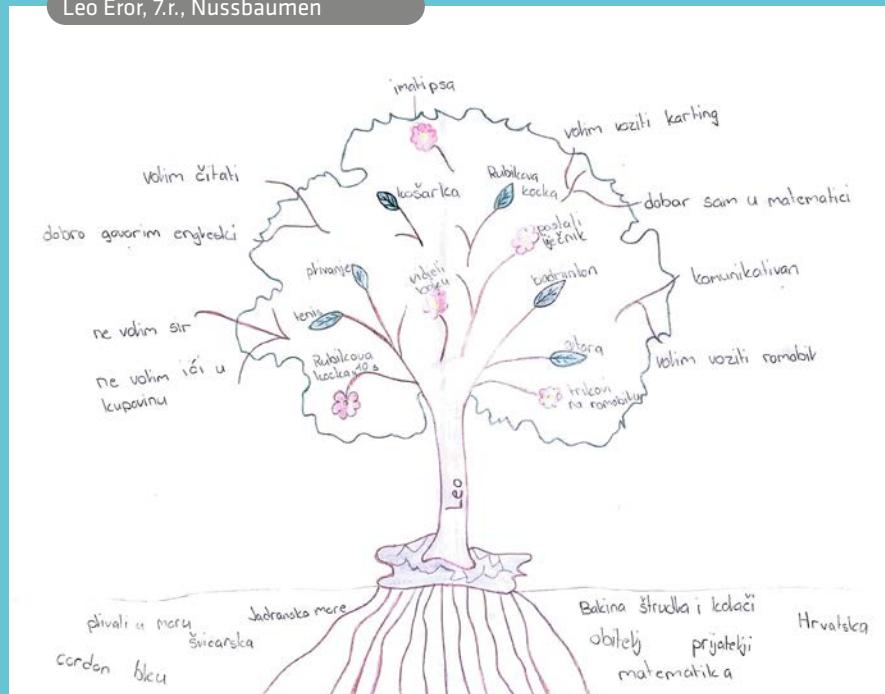
LISTOPAD, MJESEC HRVATSKE KNJIGE: PROJEKTNA NASTAVA UČENIKA IZ NUSSBAUMENA

Svake godine u listopadu obilježava se mjesec hrvatske knjige, pa se u našoj nastavi promiče čitanje djela na hrvatskom jeziku. S obzirom na skućene mogućnosti uzrokovane pandemijom, morali smo dosta skromno obilježiti ovogodišnju Noć čitanja, no vrijedni učenici iz Nussbaumena nisu zbog toga ostali uskraćeni za bogatstvo riječi na materinskom jeziku. Naprotiv! Roman Ivana Kušana *Lažeš, Melita* čitali smo u malim sekvencama tijekom čitavog mjeseca listopada, i to popraćen nizom manjih projekata. Nastavu smo otvorili projektom izrade stabla, pomoću kojeg smo definirali vlastite osobine, one pozitivne ili negativne, potom vlastite snove, želje i radosti. Na taj smo se način bolje međusobno upoznali, ali smo upoznali i različite riječi pomoću kojih možemo opisati nekoga. Bilo je jako zanimljivih i zabavnih prezentacija! Ono što se iz svih radova dalo iščitati, ponos je učenika na svoje hrvatsko podrijetlo.

Idući korak bio nam je upoznavanje s Melitom i čitanje romana. Učenici su ponekad opisivali, a ponekad crtali vlastita zapažanja. Potom su oni sami preuzeли čitanje, pa smo složno i timski organizirali Noć čitanja. Ona je bila zahtjevna, čitalo se mnogo i

Leo Eror, 7.r., Nussbaumen

neprekidno, ali su učenici hrabro svladali svaki zadatak. Šećer na kraju bio je projekt izrade tzv. literarne pizze, a cilj je bio naučiti što više o strukturi romana i pritom se dobro zabaviti. Učenici su ukrasili kutiju pizze njihovom verzijom naslovnice romana, a potom je svatko od njih dobio po jedan komad pizze, u kojeg je morao upisati detalje o likovima i samom djelu. U konačnici smo se dobro nasmijali snimajući zajedničku fotografiju našeg projekta.

Kruna naših napora bilo je uvođenje nove umjetnosti u nastavu. Naime, *Gradsko kazalište lutaka iz Splita* i njihova ravnateljica, gđa Marija Tudor, ljubazno su nam ustupili poveznicu za gledanje njihove nove predstave *Lažeš, Melita*, pa smo u učionici organizirali pravu malu premijernu kazališnu večer. To se pokazalo vrlo zanimljivim, s obzirom da su učenici u konačnici mogli samostalno usporediti dva književna roda i razgovarati o umjetničkim slobodama dramske interpretacije književnog djela. Zaključno smo pokušali razmišljati o pouci koju sadrži djelo Ivana Kušana, pa smo se pitali je li svaka laž stetna.

Dragi učenici, hvala vam od srca na silnom trudu, na veseloj suradnji i na zabavnim zajedničkim trenutcima!

Tekst i fotografije: Mija Rajić

- 19.10. – 22.10. -Obilježavanje Dana kravate:

Horgen, Buchs, Chur, Wohlen, Spreitenbach, Zug, Menziken,

Emmenbrücke Riffig, Emmenbrücke Meierhöfli, Brunnen, Luzern, Rapperswil, Opfikon, Kreuzlingen, Pfäffikon, Aarau,

Zürich Kappeli, Urdorf, Mettmenstetten, Biasca, Giubiasco, Masagno, Mendrisio, Ascona

Učenici HN Aarau

OBILJEŽAVANJE DANA KRAVATE

Obilježavanje Dana kravate u hrvatskoj nastavi postalo je tradicija. Iako je to tema koju obradujemo svake godine, uvek se otkrije neka nova zanimljivost ili neotkrivena informacija. Ovogodišnje obilježavanje učenici nižih razreda započeli su pisanjem asocijacija o kravati dok su učenici viših razreda kritički komentirali dobivene citate poznatih i slavnih osoba o kravati. Budući da je kravata nezaobilazan dio modnog izričaja muškaraca, ali i žena, usputno se tema proširila i na raspravu o tome čini li odijelo čovjeka. Činilo ili ne, činjenica je da se nosi stoljećima, pa su tako učenici viših razreda čitali o povijesnom razvoju i prijenosu kravate iz države u državu, s kontinenta na kontinent, dok su učenici nižih razreda tek načuli o francuskom kralju Luju XIV. koji je živio davno i daleko. Međutim, jedan događaj iz listopada 2003., koji je malo bliži nama i mjestom i vremenom, pobudio je divljenje učenika nižih razreda – odijevanje pulske arene u najveću kravatu na svijetu. Gledanjem video isječaka samoga događaja, cijela priča o kravati postajala je malo bliža, malo realističnija, malo više „naša“. Tako motivirani ispričali smo svoju priču o kravati izvlačeći pojmove iz vrećice, dok su stariji učenici pisali sastav o čovjeku s kravatom. Obilježavanje smo zaokružili

dizajnom vlastitih kravata iz kolaž papira i drugih materijala koji su bili pri ruci, što je izazvalo oduševljenje kod učenika nižih razreda i predškolskog uzrasta. Učenici čije je oduševljenje bilo nešto skromnije, mogli su proučavati načine vezanja kravate ili psihološko istraživanje o bojama i vrstama kravata. Zahvaljujući ovoj di-

Kravate, HN Kappeli

Kravate, HN Aarau

namičnoj radionici svaki je učenik saznao barem jednu zanimljivost o kravati i na taj način obilježio 18. listopada – Dan kravate.

Tekst i fotografije: Jelena Deljak

Učenici HN Mettmenstetten

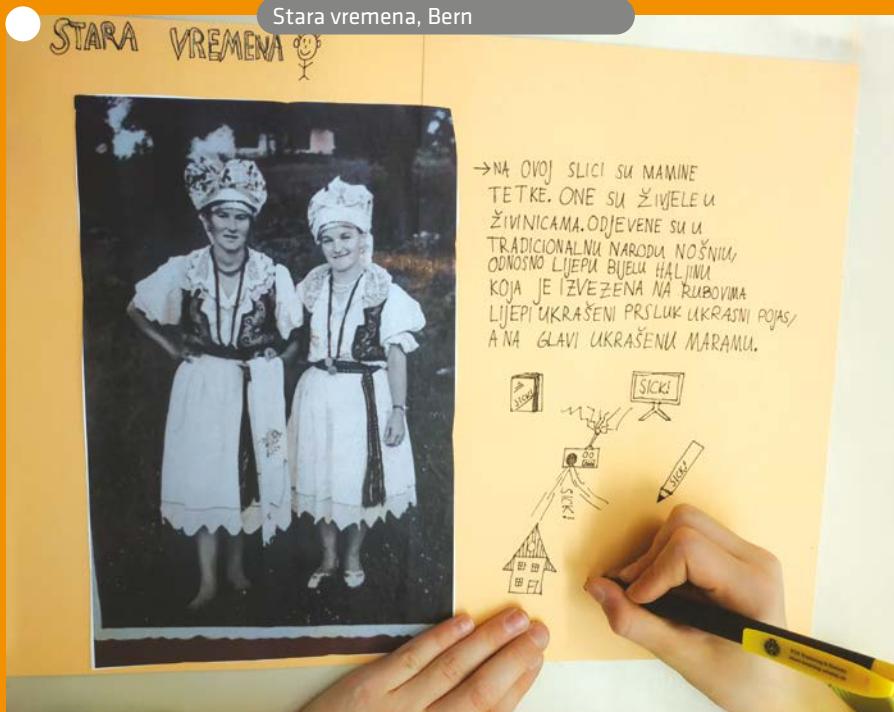

STUDENI

- 1.11. i 2.11. - **obilježavanje blagdana Svih Svetih i Dušnog dana:** Nussbaumen, Dietikon

- 2.11. – 13.11. – **projekt Stara vremena:** Rothrist, Bern, Langenthal, Münchenbuchsee, Thun
- **Radionica – Literarna pizza:** Nussbaumen

- **gledanje kazališne predstave Lažeš, Melita** (Gradsko kazalište lutaka iz Splita): Nussbaumen

KROZ STARA VREMENA

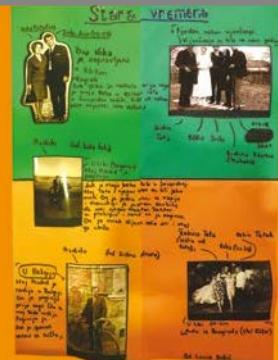
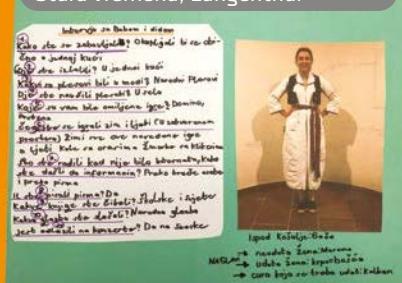
Baš kao što su u stara vremena, kad su ljudi morali uložiti puno više vremena i truda da bi došli do informacija, tako su i učenici u projektu "Stara vremena" ovaj put morali zaobići Internet i potruditi se doći do izvornih informacija preko svojih baka, djedova, roditelja i drugih članova obitelji, kako bi doznali jedinstvene i izvorne podatke o vremenu davno prošlom, ali vremenu koje živi kroz hrvatsku kulturnu baštinu, običaje i tradicionalne svečanosti i slavlja. U projektu smo svašta naučili, vidjeli raznolike prekrasne nošnje, naučili o dječijim igrama iz prošlosti, naučili da svaki kraj ima svoje običaje i tradiciju, da neke igre još i danas (iako rijetko) žive među ljudima, a o bogatstvu zavičajnoga govoru, koji se razotkrio u svakom pojedinih izrazu na koji su djeca naišla tijekom istraživanja, odnosno dok su intervjuirala svoje bake, djedove, roditelje i druge članove obitelji, naučili smo da i dalje živi u govoru. Svojom kreativnošću i upornošću djeca su dala poseban izričaj u izradi plakata, a uz pomoć fotografija svojih baka i djedova oživjela suh duh staroga vremena, pa su nam se stara vremena odjednom učinila tako bliska i prisna.

Tako su djeca na putovanju u stara vremena postali pravi mali istraživači, koji su bogatiji za još jednu notu ljepote hrvatskoga jezika i kulture, a stara vremena

prenesena u dječja srca, pronašla su novi dom i kroz tradiciju i običaje i dalje će njegovati svoj oblik i izraz.

Posebne pohvale djeci s nastavnih mjesta Rothrist, Bern, Langenthal, Münchenbuchsee i Thun na trudu, a izrazito hvala njihovim roditeljima, bakama i djedovima na pomoći.

Jelena Jurić Magdalenić

Stara vremena, Thun**Stara vremena, Langenthal****Stara vremena, Münchenbuchsee****Stara vremena, Langenthal****Stara vremena, Rothrist**

- Večeri čitanja – tema *Sreća*:

- 9.11.: Dietikon
- 9.11. – 13.11: Villars-sur-Glane, Ženeva, Naters, Vevey, Yverdon-les-Bains

- 16.11. – 20.11.: Rothrist, Bern, Langenthal, Münchenbuchsee, Thun, Oftringen, Basel (Brunnmatt i Wasgenring), Liestal, Rheinfelden

- 13.11. – 26.11.: Regensdorf, Schaffhausen, Küsnacht, Zürich Friesenberg

- 16. 11. – 20.11. – **obilježavanje Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dana**

VUKOVARU SA SRCEM – VIRTUALNA HUMANITARNA UTRKA

Povodom prvog obilježavanja državnog blagdana Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje 18. studenoga 2020., trkači i prijatelji Vukovar Half Marathona, u suradnji s Udrugom roditelja djece s poteškoćama u razvoju Vukovarski leptirići organizirali su virtualnu humanitarnu utrku Vukovaru sa srcem. U nju sam se aktivno uključila i ja, kao honorarna učiteljica Hrvatske nastave u Švicarskoj, ali i kao mama učenika koji pohađaju HN u Švicarskoj. S još jednom mamom i ukupno četvero djece hodali smo, vozili bicikle, role i romobile te na taj način, simboličnim rezultatom, ali punog srca, podržali sjećanje na herojski Vukovar.

Marina Bukovec, honorarna učiteljica HN

VUKOVARU SA SRCEM - UČENICI HN WASGENRING IZ BASELA

Svake godine s učenicima koji polaze Hrvatsku nastavu u Švicarskoj nastoji se u sklopu hrvatske nastave učiniti nešto simbolično za Vukovar u znak sjećanja na sve stradale u Domovinskom ratu. Vukovar je i za hrvatske iseljenike u Švicarskoj znamen odvažnosti i hrabrosti hrvatskih branitelja i hrabrog hrvatskog naroda koji je Hrvatsku ponajprije branio srcem i dan-danas ju brani, čak daleko izvan granica Republike Hrvatske čuvajući svoj jezik i njegujući hrvatsku kulturu i tradiciju kao i učenici polaznici HN u Švicarskoj. U srijedu 18. studenoga 2020.g. bio je lijep sunačan dan. Šetnica pokraj škole Wasgenring, vedra dječja srca i dobra volja bili su dovoljna motivacija da učenici HN Wasgenring iz Basela svom snagom pretrče 500 metara i na taj način se uključe u virtualnu humanitarnu utrku *Vukovaru sa srcem* koju je organizirala Udruga roditelja djece s poteškoćama u razvoju Vukovarski leptirići i grad Vukovar. Utrka se odlično uklopila u nastavu, a učenici su bili ponosni što su mogli sudjelovati i biti dio ove prekrasne domovinske utrke koja je povezala sve Hrvate diljem svijeta.

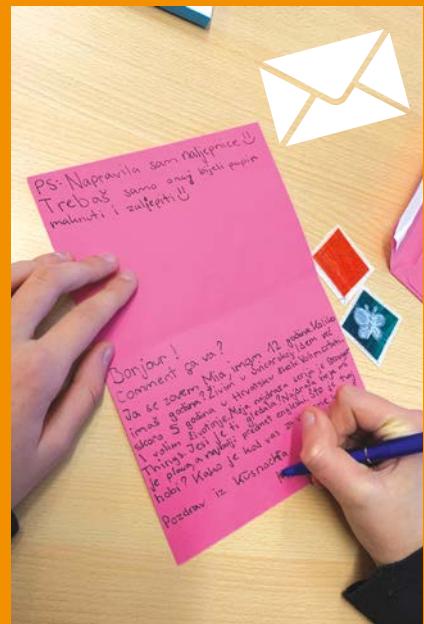
Tekst i fotografije: učiteljica Andrijana Matić Matičević

- sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje – svia nastava mjesata**
- 18.11. - virtualna humanitarna **utrka**
Vukovaru sa srcem: Basel (Wasgenring)
 Bülach, Nussbaumen, Uster

- studeni – srpanj – projekt **Pismima do prijateljstva:** Regensdorf, Schaffhausen, Küschnacht, Zürich Friesenberg, Fribourg, Ženeva, Naters, Vevey, Yverdon –les- Bains

- 28.11. - literarni i likovni radovi učenika za časopis **HKM Movis:** Villars-sur-Glane, Naters, Yverdon- les- Bains

PISMOM DO PRIJATELJSTVA

Projekt „Pismom do prijateljstva“ nastao je u želji da povežemo učenike hrvatske nastave iz različitih dijelova Švicarske, ali i da pokažemo kako u nekim slučajevima upravo hrvatski jezik može biti najjednostavniji jezik komunikacije, pogotovo ako se jezici koje koristimo u našim sredinama bitno razlikuju. U današnje vrijeme svjedoci smo sve češćeg korištenja digitalnih uređaja, kako u slobodno vrijeme, tako i na nastavi. Tehnologija nam nudi mnoštvo mogućnosti, ali ponekad se dobro prisjetiti i onog „staromodnog“ oblika komunikacije – pisama. Iako traje nešto duže od slanja električne pošte ili SMS poruke, rukopisnim pismom vježbamo ne samo rukopis, već ulazimo dublje u pravopis i grafiju hrvatskoga jezika. Lijepo je znati da se na gotovo svim kontinentima održava hrvatska nastava te da postoje dječa koja kao i mi uče hrvatski jezik. S njima nas, iako ih osobno ne poznajemo, vežu isti običaji, kultura i jezik. Projekt su pokrenule učiteljice Jelena Bušić i Mirela Prokeš, a u njemu sudjeluju učenici hrvatske nastave iz njemačkog i francuskog govornog područja. U razdoblju od studenog 2020. do srpnja 2021. učenici međusobno razmjenjuju pisma u kojima

pišu o sebi, svojoj obitelji i prijateljima, svakodnevici, školi, hobijima, onome što vole i što im predstavlja problem. Poznato je, da unatoč svemu, određene stvari najbolje razumiju vršnjaci.

Tekst: Jelena Bušić

Fotografije: Jelena Bušić, Mirela Prokeš

PROSINAC

- 1.12. i 3.12. – Večeri čitanja – tema *Sreća*: Uster i Bülach
- 4.12. – obilježavanje Nikolinje: Nussbaumen,
- 6.12. – priredba za Nikolinje: Villars-sur-Glare
- Božićne radionice – sva nastavna mjesta

SIJEĆANJ

- 15.01. – društvena igra Čiri biri bajka: Nussbaumen
- siječanj- veljača: humanitarna akcija *Djeca djeci stradaloj u potresu*: Liestal

VELJAČA

- 14.02. – 18.02. – radionica za Valentínovo: Villars-sur-Glare, Ženeva, Naters, Vevey, Yverdon-les-Bains
- **18.02. – 1.03.** – projekt ***Dani hrvatskoga jezika***: Rothrist, Bern, Langenthal, Münchenbuchsee, Thun

MEĐUNARODNI DAN MATERINSKOGA JEZIKA

Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu, 1999. godine, proglašila je 21. veljače Međunarodnim danom materinskog jezika i na taj način podsjeća nas na važnost promicanja jezične raznolikosti i višejezičnog obrazovanja. Materinski jezik prvi je jezik koji naučimo u svojoj obitelji i kao takvim, njime se najbolje i najslikovitije možemo izraziti. Znanstvenici koji se bave ovim područjem tvrde da je prvi susret s materinskim jezikom vrlo važan zbog emocijonalne povezanosti djeteta s majkom te pri formiranju mišljenja. Isto tako dokazano je da onaj tko nije usvojio materinski jezik, često ima problema s učenjem drugih jezika i učenjem općenito. Naravno, ovo su samo neki od razloga jer svaki čovjek, uz ostalo, određen je i svojim jezikom, a u našem slučaju to je hrvatski jezik koji je najvažniji čimbenik našega identiteta, naše kulture. U njemu je sadržana naša prošlost, sadašnjost i budućnost. Međutim, pitanje našega identiteta ne zaustavlja se samo na hrvatskom standardnom (književnom) jeziku jer ne rađamo se s književnim jezikom. Većina nas određena je govorom svoje obitelji, svojega ili roditeljskoga mješta podrijetla. Ako je jezik domovina, mjesni, materinski govor nam je zavičaj. Živeći u vremenu koje se ubrzano mijenja i naši mjesni govorili polako nestaju. Zbog toga ih je još više potrebno njegovati i sačuvati od zaborava jer upravo oni tvore dijalekte, a dijalekti narječja, a narječja čine naš hrvatski jezik. Prema tome, dijalektalna raznolikost važno je obilježje hrvatskoga jezičnoga i nacionalnoga identiteta. Govor živi sa svojim govornicima, a s njima i umire. Na nama je odgovornost da sačuvamo naš materinski jezik za buduće naraštaje kao što su to za nas učinili naši predci. Nestanak bilo kojega jezika veliki je gubitak za čovječanstvo. UNESCO upozorava na ugroženost trideset i tri europska jezika, a čak trinaest ih je neposredno ugroženo, tj. prijeti im izumiranje. Čuvajući i njegujući naš hrvatski jezik, čuvamo i promičemo i našu iznimno bogatu kulturnu baštinu zapisanu tim jezikom.

Višnja slast i milina svojim prirođenim materinskim jezikom govoriti moći i smeti...

(Ivan pl. Kukuljević Sakcinski)

Mirjana Grubišić

Izrada dijalektalnog rječnika u Emmenbrücke Riffigu i Luzernu

Izrada dijalektalnog rječnika u Emmenbrücke Riffigu i Luzernu

- 22.02. - **Dani glagoljice**, sudjelovanje na natječaju Glagolomatika; Oftringen, Basel Brunnmatt i Wasgenring, Liestal, Rheinfelden
- obilježavanje **Mjeseca hrvatskoga jezika:**
- 22.02. – 26.02: Zug, Menziken, Emmenbrücke Riffig, Emmenbrücke Meierhöfli, Brunnen, Luzern

- 21.02.- 17.03: Oftringen, Basel (Brunnmatt i Wasgenring), Liestal, Rheinfelden
- **obilježavanje karnevala:** Biasca, Giubiasco, Masagno, Mendrisio, Ascona
- 26.02. - **radionica obilježavanja
30. obljetnice Hrvatske nastave u Švicarskoj:** Nussbaumen

OŽUJAK

- radovi za školski časopis *Govorimo hrvatski*: sva nastavna mjesta
- **Večeri čitanja:** Rapperswil, Kreuzlingen, Pfäffikon
- Radionica-*Poklon hrvatskoj školi u čast 30. rođendana*: Biasca, Giubiasco, Masagno, Mendrisio, Ascona

OBILJEŽILI SMO MJESEC HRVATSKOGA JEZIKA

Mjesec hrvatskoga jezika obilježava se od 21. veljače do 17. ožujka. Riječ je o manifestaciji koju uokviruju Međunarodni dan materinskoga jezika (koji je proglašio UNESCO 1999. godine) i dan objave znamenite Deklaracije o položaju hrvatskoga književnog jezika, 1967. godine.

U Mjesecu hrvatskoga jezika, koji se već niz godina obilježava u Hrvatskoj, ali i svugdje, gdje se govori hrvatskim jezikom, posebna se pozornost usmjerava na jedno od najvažnijih obilježja hrvatskoga nacionalnog identiteta - hrvatski jezik, koji je unatoč brojnim okolnostima koje mu nisu bile sklone zadрžao svoju samobitnost i samosvojnost te se othrvao svim pritiscima tijekom svoje tisućljetne povijesti.

Kako bismo osvijestili bogatstvo našega jezika i bili ponosni na ono što nam je preneseno, na nastavi smo obilježili Mjesec hrvatskoga jezika. Učeći o hrvatskim narječjima i dijalektima, učenici su upoznali specifičnosti dijalektalnih izričaja, a zatim, uz pomoć članova svojih obitelji, prikupili riječi koje ne pripadaju standardnom, ali itekako hrvatskom jeziku.

Rezultat ovog malog projekta je mali dijalektalni rječnik učenika Zuga, Menzikena Emmenbrückea, Brunnena i Luzerna. Smještajući riječi iz različitih dijalekata abecednim redom na odgovarajuća mjesta, otkrili smo različite izraze za iste pojmove i osvijestili što bogatstvo jezika zaista znači. Tako su neki po prvi put čuli kako je primjerice brajd – vinograd, čakulati – pričati, delati – raditi, dojt – doći, fertun – pregača, špeža – kupovina, hiža – kuća, jauza – užina, lito – godina, mrngulati – mrmljati, oštarija – gostonica, pijat – tanjur, pinjur – vilica, prosim – molim, sim – ovamo, tovar – magarac itd.

Nadam se, kako je ovo naše malo obilježavanje Mjeseca hrvatskoga jezika pridonjelo spoznaji učenika kako je bogatstvo različitosti izraza ono što čini naš jezik posebnim, a svakog od njih ponosnim jer su prikupljajući riječi svojih dijalekata osvijestili njegovanje svog jezika u obitelji.

Njegujući svoje zavičajne govore i učeći hrvatski standardni jezik, učenici vole svoj jezik, jer hrvatski se jezik voli znanjem, a znanje vodi u bolju budućnost.

Marta Obad

NOĆ ČITANJA – RAPPERSWIL, KREUZLINGEN I PFÄFFIKON

Svake godine u siječnju u školama u kojima radim održava se Noć čitanja. Zajedno s učenicima i roditeljima ističemo važnost čitanja i slušanja priča. Ove smo godine zbog epidemiološke situacije čekali kraj veljače kako bismo našu aktivnost po četvrti put realizirali zajedno s roditeljima. Vrijeme prolazi, a veća okupljanja nisu moguća. Noć čitanja realizirali smo u drugom tjednu ožujka. Čitali smo priče i bajke. Aktivnost smo održali po grupama u učionicama. Ponovno smo istakli i podsjetili sve na važnost čitanja od najranijeg djetinjstva i tijekom cijelog života. Slikovnica je prva djetedova knjiga u kojoj je priča ili bajka obogaćena ilustracijama. Priča može biti ispričana samo slikama i dijete samo stvara priču prema nizu slika. Nikada nije rano početi djetu čitati priče. Čitanje od najranije dobi pomaže djetu u doživljaju sebe i svijeta koji ga okružuje. Dijete uživa slušajući priče i razvija naviku druženja sa slikovnicom koja ga uvodi u svijet mašteta i pomaže u razvoju pažnje, pamćenja, mišljenja i logičkog zaključivanja te bogati maštu i kreativnost. Čitanje i poticanje na čitanje važno je nastaviti poticati u osnovnoj i srednjoj školi. Čitanje je važno u socijalnom, intelektualnom i emocionalnom razvoju djeteta. U svakoj knjizi krije se neka pouka i u njoj važne životne vrijednosti. Čitanjem potičemo i razvijamo kritičko mišljenje djeteta. Čitanjem obogaćujemo rječnik. U pričama često nailazimo na nepoznate riječi i izraze koje dijete usvaja. U knjigama se dijete susreće s različitim likovima i situacijama i to mu pomaže u shvaćanju i prihvatanju različitosti među vršnjacima i drugim ljudima. Tako čitanjem razvijamo empatiju kod djeteta. Čitanjem razvijamo komunikacijske vještine kod djeteta. Dijete čitanjem upoznaje jezik, shvaća važnost lijepog izražavanja. Čitanjem knjiga odgajamo i učimo djecu novim životnim vrijednostima. Čitanjem zanimljive priče dijete pažljivo sluša i prati tijek događaja. Time potičemo razvoj koncentracije. Zato čitajte, obogatite svoj život novim spoznajama, maštajte, putujte uz knjigu i neka vam postane dragi prijatelj s kojim ćete se družiti kroz život.

Tekst i fotografije: Tamara Vadlja

Noć čitanja - Rapperswil

Noć čitanja - Rapperswil

Noć čitanja - Kreuzlingen

Noć čitanja - Kreuzlingen

- Uskrsne radionice:** Rapperswil, Opfikon, Kreuzlingen, Pfäffikon, Dietikon, Horgen, Buchs, Chur, Wohlen, Spreitenbach, Arbon, St. Gallen, Balgach, Uzwil, Nussbaumen, Aarau, Zürich Kappeli. Urdorf, Mettmenstetten, Biasca, Giubiasco, Masagno, Mendrisio, Ascona
- literarni i likovni radovi učenika za časopis **HKM Movis:** Regensdorf, Schaffhausen, Küsnacht, Zürich Friesenberg, Küsnacht, Zürich Friesenberg, Zürich Kappeli, Aarau. Urdorf, Mettmenstetten

- **projekt s OŠ Petra Preradovića u Zagrebu:** Regensdorf, Schaffhausen, Küsnacht, Zürich Friesenberg
- **sudjelovanje na 6. međunarodnom haiku natječaju** u Vežicama: Uster, Bülach (1.02.-10.04.2021.)
- **sudjelovanje učiteljica hrvatskoga jezika u dijaspori** (Švicarskoj Konfederaciji) Ane Leko i Andrijane Matić Matičević **u molitvi krunice Hrvata svega svijeta**

TIJEKOM 2020.

DUGOGODIŠNJE USPJEŠNO SUDJELOVANJE UČENIKA HRVATSKE NASTAVE U ŠVICARSKOJ NA NATJEČAJU ZLATNA RIBICA

Ono što je LIDRANO za učenike osnovnih i srednjih škola u Republici Hrvatskoj to je bila ZLATNA RIBICA za učenike hrvatske nastave u inozemstvu, zajedničkog nazivnika njegovanja hrvatske riječi i jezične baštine.

I dok Ldrano nema status natjecanja, Zlatna ribica je taj status zadržala i obilno nagrađivala izuzetan trud učenika hrvatskih škola u inozemstvu u pismenom izražavanju na materinskom jeziku: diplomama, pohvalnicama, priznanjima i boravkom u ljetnoj školi u Domovini.

Nagradni natječaj *Zlatna ribica* organizira je Hrvatska matica iseljenika- podružnica Rijeka s potporom Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske.

Za vrijeme svoje dugogodišnje plovidbe proputovala je svijetom, posjetila sve kontinente, države i gradove u kojima se održava nastava hrvatskoga jezika i kulture. Na svom putovanju nije zaboravila ispunjavati želje učenika koji će istu trajno zadržati u lijepoj uspomeni.

Često je doplovila i u hrvatsku nastavu u Švicarskoj Konfederaciji, svojim temama približila Domovinu, ušla u čaroban dječji svijet, probudila emocije, razbuktala maštu, pa su tako nastali mnogi iskreni dječji literarni i novinarski radovi, koji su zasluženo osvajali prva, druga ili treća mjesta u brojnoj konkurenciji sudionika natječaja s ostalih hrvatskih nastava u inozemstvu.

Uspjesi naših učenika na ovom natječaju nisu ostali nezapaženi i služe na ponos, kako nagrađenim učenicima i hrvatskoj nastavi u Švicarskoj tako i svim Hrvatima sa stalnim prebivalištem u Švicarskoj Konfederaciji.

Iva Barišić

Kako se *Zlatna ribica* trenutno usidrila i više ne plovi hrvatskim nastavama u inozemstvu, poručujemo svima:

BUDITE POPUT ZLATNE RIBICE I POKUŠAJTE OSTVARITI NEĆIJU ŽELJU!

Božena Alebić

TRAVANJ

- 10.04. - sudjelovanje na **6. međunarodnom haiku natječaju** u Vežicama: Oftringen, Basel (Brunnmatt i Wasgenring), Liestal, Rheinfelden
- 11.04. - sudjelovanje u **Likovnom natječaju Iskonibje slovo**: Oftringen, Basel (Brunnmatt i Wasgenring), Liestal, Rheinfelden
- **proljetna radionica:** Nussbaumen
- **obilježavanje Dana planeta Zemlje:** Nussbaumen, Dietikon

HRVATSKA ONLINE NASTAVA U ŽENEVI I VEVEYJU

Zasigurno je većini čitatelja poznato kako smo u ožujku 2020., prije gotovo točno godinu dana, zbog epidemiološke situacije, privremeno bili prisiljeni napustiti naše učionice i našu hrvatsku nastavu, barem na onaj način na koji smo je do tada poznavali. Nastupilo je teško vrijeme za naše učenike, a samim time i za nas kao učitelje. Primila sam nebrojeno mnogo poruka i poziva roditelja koji su se raspitivali o načinima kako nastaviti naša predavanja, kako na daljinu održavati hrvatsku nastavu, prenoseći mi pozdrave i žarke želje mojih učenika da se nastava ponovno uspostavi, a oni ponovno vrate u školske klupe, okruženi prijateljima. Iako se od tada situacija značajno popravila te smo u novoj školskoj godini na većini nastavnih mjesto nastavili s nastavom uživo, neke škole i neki učenici nisu imali tu sreću. Učenici hrvatske nastave u Ženevi i Veveyju posebice su dugo ostali prisiljeni pohađati online nastavu. Tako je od ožujka 2020. započela naša avantura zvana „Hrvatska online nastava“. Svaki tjedan marljivo su učenici iz Ženeve i Veveyja rješavali zadatke, čitali tekstove, istraživali članke, igrali igre, gledali video isječke, slali rješenja i odgovore, a učiteljica je sve to pregledavala, ispravljala i vraćala najbolje što je mogla i znala, često improvizirajući (kao što možete vidjeti na fotografiji), bilo da su radovi stigli e-mailom u obliku PDF ili Word dokumenta ili pak obične slike putem WhatsAppa. Ususret Majčinom danu 2020. učenici iz Ženeve imali su veliku želju prirediti nešto posebno za svoje majke, iako nismo imali prikladan način kako taj projekt uvežbati, uspjeli smo (u suradnji s učenicima drugih nastavnih mjesto) pripremiti jedan lijepi video u kojem smo recitirali i pjevali našim majkama, čestitajući im i

- učiteljica Ana Leko zajedno s bivšom učenicom Teom Pudjom održala je ***predavanje*** u gimnaziji u Mendrisiju za učenike i profesore na temu ***Hrvatski jezik i kultura***
- ***čitanje priče na hrvatskom jeziku u*** interkulturnoj knjižnici Baobab u Bellinzoni

SVIBANJ

- **obilježavanje Majčina dana** – sva nastavna mjesta
- **obilježavanje Dana državnosti Republike Hrvatske** – sva nastavna mjesta
- 30.05. – sudjelovanje u natječaju za izložbu fotografija na temu ***Hrvatska u srcu:*** Oftringen, Basel (Brunnmatt i Wasgenring), Liestal, Rheinfelden

LIPANJ

- sportski susreti: Rapperswil, Opfikon, Kreuzlingen, Pfäffikon, Arbon, St.Gallen, Balgach, Uzwil
- ***ljetna radionica:*** Nussbaumen
- izleti na kraju školske godine – sva nastavna mjesta

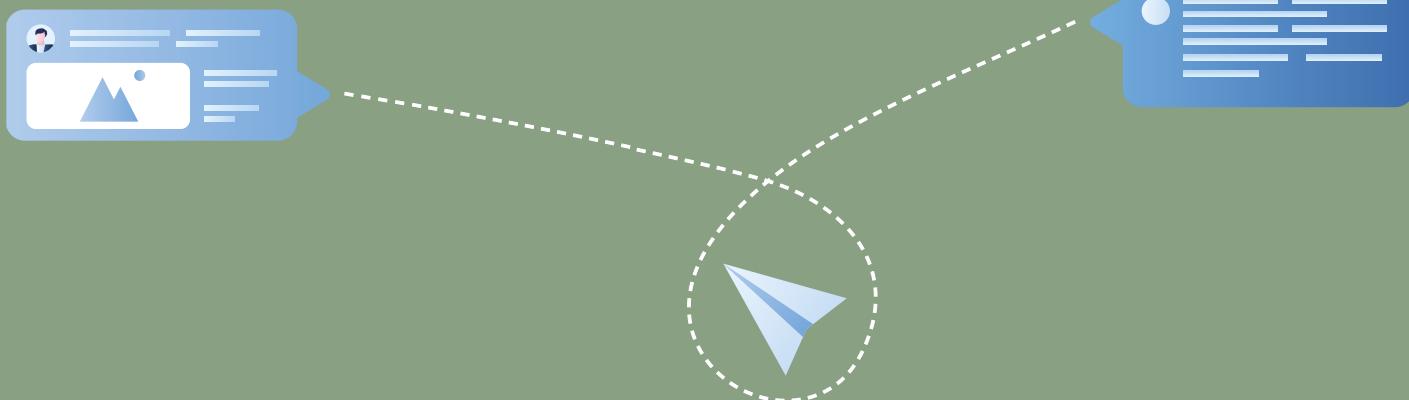
TIJEKOM 2020.

te godine, kao i svake druge do tada, Majčin dan. A kada smo shvatili da se nastavi uživo u Ženevi i Veveyju nećemo vratiti u tako skoroj budućnosti, u suradnji s roditeljima, organizirala sam video nastavu u trajanju stvarne, fizičke nastave, nastavu koja nam je donijela mnoge izazove, ali još više smijeha, šale i lijepih trenutaka. Okupljeni pred zaslonima računala, kao da smo se nekako

ponovno našli u jednoj učionici, iako je svatko sjedio u svojoj dnevnoj sobi u papučama. Vezala nas je zajednička motivacija - nastaviti učiti o Hrvatskoj na hrvatskom jeziku, a sve kroz druženje i lijepo provedeno vrijeme s dobro poznatim prijateljima. Ovim putem, zahvalila bih učenicima i roditeljima učenika hrvatske nastave u Ženevi i Veveyju na posebno dugotrajnom trudu i suradnji

bez koje se naša online nastava nikako ne bi mogla ostvariti i ovako dugo trajati. Početkom veljače 2021. nastava u Veveyju ponovno je započela dok nastavu uživo u Ženevi još uvijek čekamo. Ovo je tek mali sažetak o tome, kako smo se s tom situacijom nosili i kako ćemo je, napolijetku, uspješno prebroditi.

Mirela Prokeš

TIJEKOM 2020.

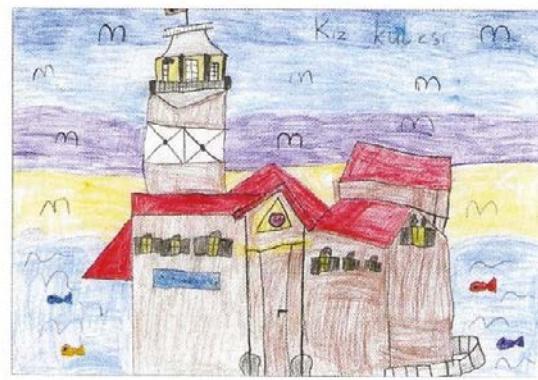
POZDRAVNE ČESTITKE MATERINSKOG JEZIKA I KULTURE

Projekt učenika i učitelja materinskog jezika i kulture grada Basela

Na zajedničkoj godišnjoj konferenciji učitelja, koordinatora i švicarskih predstavnika Ureda za odgoj i obrazovanje grada Basela 2019. godine dogovoren je projekt *Pozdravne čestitke materinskog jezika i kulture*. Ideja je bila da se prikupe i objedine likovi radovi učenika koji pohađaju nastavu materinskog jezika i kulture te pripreme i tiskaju pozdravne čestitke koje bi učitelji materinskog jezika i kulture mogli dalje predstaviti i darovati švicarskim učiteljima ili ravnateljima škola. Na taj način promiče se važnost učenja materinskog jezika i kulture te podupire rad učenika i učitelja koji sudjeluju u nastavnom procesu izvođenja nastave na materinskom jeziku. Cilj nastave je prodbititi i proširiti jezične sposobnosti i razvijati višekulturalni identitet te kulturnu pripadnost. Ovaj projekt velik je poticaj za učenje materinskog jezika kojemu je mjesto u školi gdje ga treba razvijati i zato smo zahvalni kantonu Basel koji to prepoznaće i podupire.

Tekst i fotografije: učiteljica Andrijana Matić Matičević

HP3θo8L

Р
Я
Ө
Ө
М
Б
Қ
О

Zabavni kutak

1. PITALICE ZA SVEZNALICE

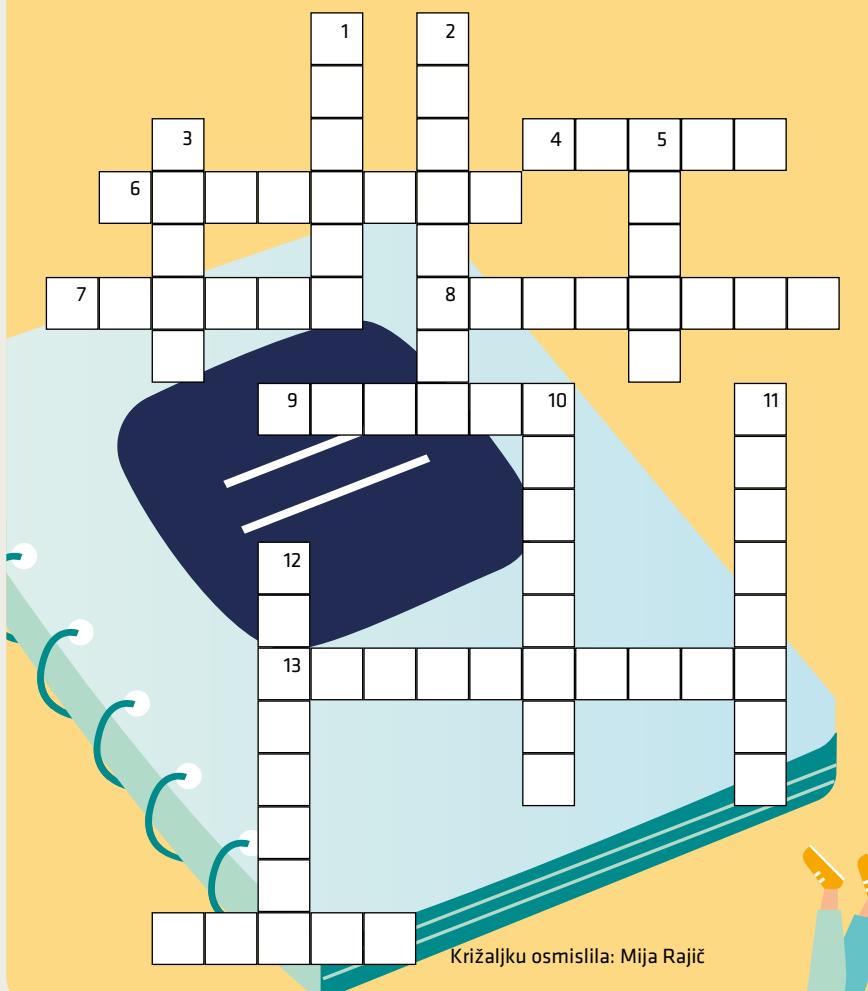
1. Prvu mehaničku olovku 1938. godine izumio je _____
2. Za otkriće izmjenične struje zaslužan je _____
3. Najviša planina u Hrvatskoj je _____
4. Nalazište krapinskog pračovjeka nalazi se u _____
5. Najmanji grad na svijetu zove se _____
6. Najstarija ploča pisana glagoljicom je _____
7. Najstariji i najposjećeniji nacionalni park su _____
8. Glavni grad Republike Hrvatske je _____

Zadatak osmisnila: Tamara Vadlja

(Rješenja: Slavoljub Penkala, Nikola Tesla, Dihara, Krapin, Hum, Basčanska ploča, Plitvička jezera, Zagreb)

2. HRVATSKA NASTAVA U ŠVICARSKOJ

Vodoravno

4. Lijepa naša domovino, to je hrvatska...
6. Koliko je godina od osnutka Hrvatske dopunske škole u Švicarskoj?
7. Grad u kojem je osnovana prva službena Hrvatska dopunska škola.
8. Gradić u kojem je sjedište Hrvatske nastave u Švicarskoj.
9. Đak koji pohađa hrvatsku dopunsku školu.
13. Prvi jezik koji si savladao, jezik tvojih roditelja.
14. Osim crvene i bijele, koja je boja zastupljena na hrvatskoj zastavi?

Okomito

1. Crvena i... boje su hrvatskog dresa u natjecateljskim sportovima.
2. Obljetnica rođenja.
3. Ferić, prva koordinatorica Hrvatske nastave u Švicarskoj.
5. Glasilo hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj.
10. Službeni dokument koji učenici dobiju na kraju školske godine u hrvatskoj nastavi, učenička...
11. ...hrvatski, službeni školski list Hrvatske nastave u Švicarskoj.
12. Drugi naziv za zemlju odakle dolaziš, zemlju podrijetla.

Napomena: Rješenja možete pronaći u ovom broju časopisa!

3. ODVOJI RIJEĆI!

knjigaškoljkaučionicabilježnicakućačarobnjakvjehaćicasrećašumažežkošarkaučiteljljubavkonj

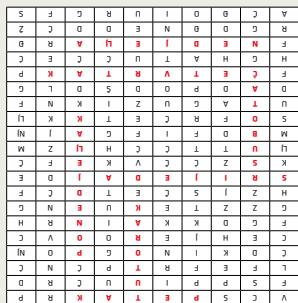
Zadatak osmisnila: Jelena Bušić

4. OSMOSMJERKA

Pregledaj osmosmjerku i pronađi sve dane u tjednu!

V	C	S	P	E	T	A	K	R	P
F	S	P	P	I	U	U	Č	R	D
L	F	E	F	R	T	P	Ć	N	Ć
Ć	D	K	I	N	O	G	P	O	NJ
C	E	H	J	E	R	O	O	V	C
F	G	D	K	K	A	I	N	R	H
G	Z	Z	T	E	K	U	E	N	G
H	Z	J	S	Č	E	T	D	Č	F
S	R	I	J	E	D	A	J	D	E
K	S	Z	Ć	Č	V	K	E	F	Ć
LJ	U	T	T	Ć	Ć	H	LJ	Z	M
M	B	D	F	I	F	G	A	J	NJ
S	O	F	R	Č	E	T	K	K	LJ
U	T	A	G	U	Z	I	K	N	F
D	A	D	P	O	D	Š	D	L	G
F	Č	E	T	V	R	T	A	K	P
H	G	H	A	T	U	Ć	Ć	E	Ć
F	N	E	D	J	E	LJ	A	R	Đ
R	G	D	Đ	N	E	D	D	Č	Ž
A	Ć	Đ	O	I	U	R	G	F	S

Osmosmjerku
osmisliла: Jelena
Jurić Magdalenić

5. SPORT

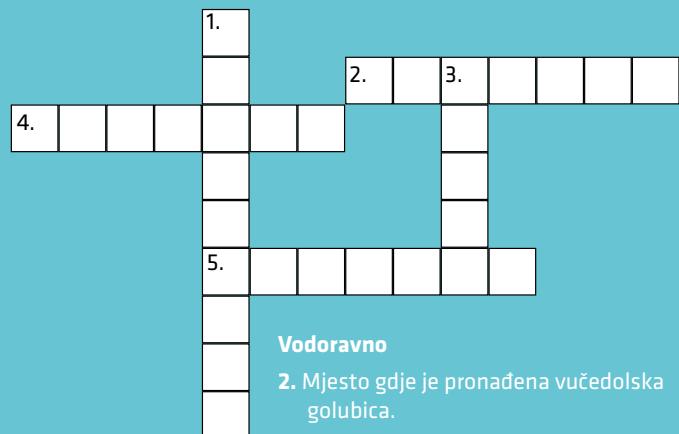
O kojem je sportu riječ? Pozorno promotri sliku pa nadopuni imena deset sportova koje možeš pronaći na slici!

1. t _ n i _
2. b _ _ s
3. k _ š _ r _ _
4. n o _ _ m _ t
5. s k _ _ a _ e
6. _ t r e _ _ š _ v o
7. u m j _ _ i _ k o k l i _ _ n j _
8. h o _ _ j
9. v e s _ _ e
10. d _ z a _ _ u t _ _ a

Zadatak osmisliле: Jelena Bušić i Mirela Prokeš

6. HRVATSKI SUVENIRI

Pregledaj osmosmjerku i pronađi sve dane u tjednu!

Vodoravno

1. Mjesto gdje je pronađena vučedolska golubica.
2. Dekorativni odjevni predmet koji su izmisliili Hrvati.
3. Šarenog ukrašeni kolač od slatkoga tijesta kakav se tradicionalno proizvodi u središnjem i nizinskom dijelu Hrvatske, najpoznatiji oblik je srce.

Okomito

1. Pismo kojim je napisana Baščanska ploča.
3. "Bijelo zlato" otoka Paga, dobiva se ručnim radom – šivanjem koncem i iglom.

Križaljku osmisliла: Jelena Deljak

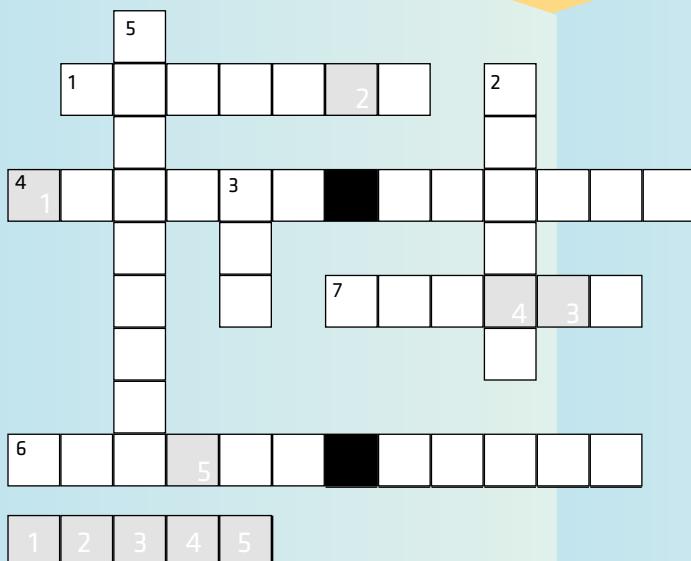
7. KAKO SE KAŽE...?

Riješi križaljku tako da riječi iz hrvatskih dijalekata zamjeniš istoznačnicama iz hrvatskog standardnog jezika.

Križaljku osmisili: Josip Udovičić, 5.r.,
Emmenbrücke Meierhöfli, Sven Bilobrk i Niko
Bilobrk, 7.r., Emmenbrücke Riffig

8. ZNAŠ LI...?

Križaljku osmislio: M. Kovač, 8.r., Bülach

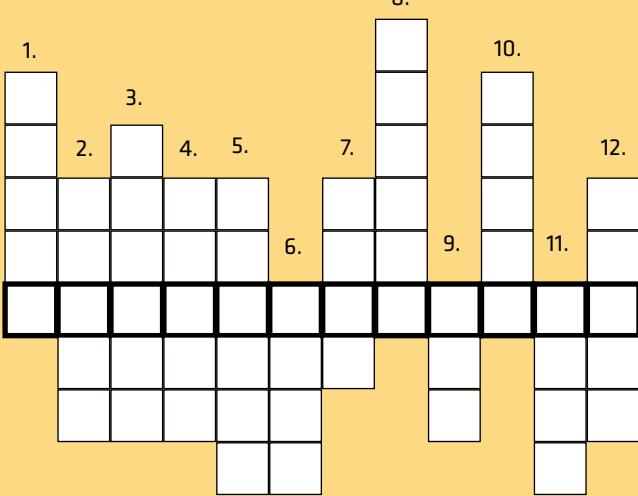
Riješi križaljku i odgovetni ime dječaka koji ju je osmislio!

1. Gdje se rodio Lavoslav Ružička?
2. Koji je glavni grad Hrvatske?
3. Koji je najveći hrvatski otok?
4. Koja znamenitost se nalazi u Zadru?
5. U kojem se hrvatskom gradu snimala serija "Game of Thrones"?
6. Tko je izumio izmjeničnu struju?
7. Koji začin se dodaje u sva jela?

9. LJETNA KRIŽALJKA

1. Stanovnik mora od kojega se izrađuje nakit.
2. Kukac koji opršuje cvijeće.
3. Osvježavajuće miješano piće.
4. Daje nam toplinu i svjetlost.
5. Ljetno primorsko voće.
6. Vrsta hrane s ponajviše vitamina.
7. Jak sjeverni vjetar.
8. Služi za plivanje i sunčanje.
9. Morska bodljikava životinja.
10. Kamene, pješčane i šljunčane...
11. Jadransko...
12. Nanosimo je kao zaštitu od sunca.

Križaljku osmisli: Vivian Banjac, 8.r., Buchs

Vodoravno

3. čuko
4. denes
6. kašika
11. škale
12. gradele
14. kaj
15. cvit
16. dido

Okomito

1. nona
2. delati
5. pijat
7. lipo
8. ura
9. postole
10. čáca
13. popevka

NIKINA ZABORAVLJENA ZADAĆA

Fotostrip izradili učenici i učiteljica hrvatske nastave Emmenbrücke Riffig